

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLÉN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSÁRA:

Egész évre . . . 12 kor.
Félévre . . . 6 „
Negyedévre . . . 3 „

Bérmentellen levelek csak ismert kezektől fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem adatnak
vissza.

Egyes szám ára 30 fill.

A nyilttérben minden
garmond sor díja 40 fill.

HIRDETÉS DÍJA

Hivatalos hirdetéseknel:
Minden szó után 2 fill.

Peténél nagyobb, avagy
disztribúciós, vagy körzet-
tel ellátott hirdetések-
ért természet szerint min-
den négyzet centim. után
6 fill. számítatik.

Állandó hirdetéseknel ked-
vezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldé-
mények a kiadóhivatalhoz
intézendők.

Magyarosítsuk község-neveinket!

— Két cikkely. —

II.

Irtá: Péter Mihály.

Idézzük emlékezetünkbe az ezelőtt 10 évvel e tárgyban végzett munkálkodást.

Az indítványt az átmagyarosítás ügyében Dókus Gyula tette meg „A magyar nyelvet és népnevelést Zemplén vármegyében terjesztő egyesület” népes közgyűlésén felhíván az egyesületet, hogy „sorolja sürgős teendői közé és vegye fel munkarendjébe a vármegyebeli idegen hangzású helységnevek átmagyarosításának kérdését.”

Az egyesületi közgyűlés elnöke, Andrassy Tivadar gróf, az indítványt, mint határozatot kimondotta és ugyanakkor Fejes István, Bihary Emil és Dókus Gyula megbizattak konkrét javaslat tételével. A megbizottak közül Bihary a szinnai, homonnai, sztropkai, — Dókus a sátoralja-ujhelyi, gálszécsi és nagy-mihályi járások területére eső községnevek átmagyarosítására vonatkozó javaslat kidolgozását vállalta magára, Fejes pedig a revíziót végezte.

A három jeles férfi egész tanulmány számba menő munkát végzett, mely munkát, miután az egyesületben letárgyalattott, a „Zemplén” hasábjaira került, itt már megbölvülven a lap szerkesztőjének a tanulmány elé irt szakszerű érdekes előszavával és a munkát végére csatolt kritikájával. Később a munkát külön lenyomatban is megjelent, ajánlatván: *Zemplén-vármegye közönségének, mint a magyar nyelvet és népnevelést terjesztő egyesület lelkes pártfogójának.*

A szükség, mely az indítványt és az

azt követő lelkes munkálkodást létrehozta, abban az ismeretes körülményben kerekendő, melyet már cikkelyem első részében hangoztattam, hogy t. i. Zemplén-vármegye egész területén, különösen északi részében, számos — a szerkesztő szerint 241 — az idegenül, legfőképp pedig tótul hangzó községnevek száma s csak 210 az olyan községneve, mely maradhatosan magyar. Ezek a községnevek vagy olyanok, melyeknek nevei átszlávossítottak — meggyengülvén, vagy kipusztulván a magyarság — vagy pedig olyanok, a melyeket ruthénok alapítván, azoknak a községnevek szlávnevezeteket adtak.

Az elveket, melyeket az idegen hangzású községnevek átmagyarosításával a bizottság véleménykülönbség nélkül magáévá tett s az ügygyel foglalkozók figyelmébe ajánlott, a következő szempontok szerint formulázta meg a szerkesztő:

Érintetlenül hagyandó lenne, minden olyan községneve, mely bizonyos történelmi jelentőséggel bír, akár azért, mert valamely történelmi eseménnyel van összefüggésben, — akár azért, mert a magyarság történetében szerepet játszó családok nyerték róluk előneveiket, — még ha azok a községnevek nem is hangzanak különben egész magyarosan.

A többi szempontok közül pedig legfigyelemre méltóbb, melyet a végleges revíziót végző szerkesztő ajánlott figyelmembe, hogy t. i.

1. Mindazokat a magyar helységneveket, melyek idők folytán elszlávosodtak, egyszerűen vissza kell helyezni történelmi és geográfiai ősi jogaikba.

2. A hol történelmi, vagy geográfiai nyomokra nem találunk, több útja és módja van — szerinte — az újításnak.

a) A szláv hangzású községneve magyarra átfordítása, tiszta nyelvérvéssel, jó

magyarságra törekedvén és arra is ügyelvén, hogy oly községneveket nyerjünk, a minő már van egy-egy tősgyökeres magyar tájékon (pl. *Priszlop* „dombaljá”-t jelentvén, lehetne: *Dombrád*.)

b) A szláv hangzású községneve alakjának csak egy-két betűből álló változtatása (pl. *Zboj* lehetne: *Boj*).

c) A vármegye földjén elenyészett magyar ajku és nevezetű községek neveinek az elfeledéstől való megmentése; kiszemeltetvén az a szláv ajku községneve, mely vagy etnográfiai, vagy topográfiai külső hasonlatosságba helyezhető az elpusztult zempléni községgel. (pl. *Csebinyc*, mert sátor-alma kúpot jelent, felvehetné a volt, de elpusztult *Kuppony* község nevét.)

3. Ott, a hol az újítás következtében egy és ugyanazon községneve kerülne elő Zemplénben is, más vármegyében is, megkülönböztetésül a szerkesztő *Zemplén* s nem mint a bizottság más tagjai „Orosz” határozó szót használna.

A bizottság tagjai is, a szerkesztő is, minden újítás alá kerülő községnevre vonatkozólag nyújtottak mintákat. Így aztán a javaslat készítői *megmagyarosítandóknak találtak 229 községnevet*; a végleges revíziót végző szerkesztő pedig, mivel 45-öt maradhatosan magyaroknak talált, 183-at.

Ezekben hoztam emlékezetébe Zemplén-vármegye nemes közönségének a magyarosító egyesület 10 évvel ezelőtt napvilágot látott tervezetét, fővonásokban. Emlékezetébe hoztam pedig azért, hogy itt az ideje az elejtett fonalat ismét felvenni, az akciót újra megindítani!

Nem szükséges az, hogy mi minden községnevet, mely itt felvetetett s megmagyarosítása szükségesnek tartatik, egy-egy szóra s mintegy varázsütésre átmagyarosítsunk. Az is lehet, hogy ezekből még igen soknak el kell esni; mert jól mondja Dókus Gyula, hogy „a nevek átcsereklése

TÁRCA.

Párbaj az erdőn.

(Vadászkaland.)

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

Hárman aludtunk a kis esőházban, melynek szalmafödélét az egész északán keresztül tartó eső alaposan átáztatta. Egy csepp rá esett az arcomra. Felébredtem. Két társam jóízűen aludt. Kinéztem: hajnalodott az eső elállt. Szivarra gyújtottam s eszembe jutott a tegnapi dolog. Hm . . . Még ilyen csuful nem ültettek fel senkit, mint két társam engem. Irigykedtek reám, mert én már lelőttem az első őzbakomat az idén, de ők még nem. Tegnap a kerülő figyelmeztette egyiküket, hogy egy bizonyos domboldalon majd minden este lát őzeket. Nekem nem szóltak semmit erről, hanem arra kértek, hogy menjek haza és hozzak sréteket, mert foglyászás közben kifogytak belőle.

En semmit sem gyanítva elmentem, ők pedig, távollételem felhasználva, a kerülő által jelzett dombon elejtettek egy — az enyémmel sokkal szebb — őzbakot. Mikor én 10 óra után, töltésekkel megrakva, visszatértem, dicsekedve fogadtak:

— Most már egyenlők vagyunk ám Pesta! Mérgesen dobtam el az átnyirkosodott szivart.

— No hát majd megmutatom, hogy nem leszünk egyenlők.

Szép csendesen, ne hogy felébrészsem őket, fogtam a fegyverem és kilopódtam. A kis

Berkes, a daxli, észrevette távozásomat s utánam jött. Visszanéztem a hátra és megálltam.

— Hátha semmit sem lövök? Akkor igazán le leszek főzve.

Berkes elém került és fejét félrehajtvá, hunyorgatva vakkantott:

— Megyünk, vagy nem megyünk?

— Hát menjünk Berkes.

Hrrr, humm, hum, dűnnyögte Berkes urfi és biztatón veregette farkával a lábam.

— Menjünk, menjünk!

Nem haboztam tovább, hanem neki vágtam az erdőnek. A fák lombjai és a fűszálak úgy tündököltek, mintha millió és millió gyöngyöt aggattak volna rájuk. Itt-ott a vizes pók-hálók csillogtak a szivárvány minden színében. A madarak már diskuráltak. A sárga rigó jávában dorgálta a *hiu fiut*, a zöldkánya *csukamáj* után kiáltozott; az erdőszélen, a mezőn, a krumpli között elbujt fogoly *csiirrkét* akart; a tarlókon keringelő varjú *várj-várj* kiáltással türelmemre intette, míg a madarak bohóca, a szarka, valamennyit kinevetve, csörögve libbent egyik fáról a másikra. A gyík ovatosan surrant a lehullott cserlevelek és a nedves fű között. Néha kinyújtotta ragyogó zöld fejecskejét, el-elkapva egy esőtől levert legyet.

Sokszor láttam már ezt az erdőbredést és mégis annyira gyönyörködtem benne, hogy egészen elfelejtettem igazi céloimat. De Berkes egy csöppet sem hatotta meg a természet szépsége, mert nyugodtan vakaróznia kezdett. Aztán a hátára feküdt s girbe-gurba lábaeszkáit nyujtogatva, pislogot felém.

— Látod Berkes, nem kapunk semmit.

Egy megvető ásitás volt a válasz. Majd

hirtelen felugrott és fülelni kezdett. Tovább akartam menni, de a kutya megállított és első lábát felemelve, mereven nézett balra a sűrűbe. Én is hallgatóni kezdtem s valami különös zaj ütötte meg a fületem. Mintha üres nádbotokat vertek volna egymáshoz, de messze volt és nem tudtam elképzelni, hogy mi lehet az. Lehajolva, a száraz galyakat kikerülve, ovatosan mentem a sűrű felé. Már beléptem a fák közé, de nem láttam semmit, csak a zaj erősödött. Már vagy öt perce mehettem, mikor szélére értem a sűrűnek. Egy kis tisztás volt előttem s azon túl mintegy 70 lépésnyire hozám egy másik, kerek tisztás, melyet fák, bokrok vettek körül. Most már láttam a zaj okozót. Két gyönyörű szarvasbika volt az egyik 6 águ, a másik, nem tudtam a fák miatt jól szemügyre venni, nyole, vagy kilenc éves lehetett.

A két remek állat dühösen küzdött egymással. El-elváltak, majd előre feszített lábakkal mereven néztek egymásra és újra összecaptak. Csattogtak a szarvak, feszültek az inak s én dobogó szívvel néztem a páratlan párbajt. A két szarvas már rég verekedhetett, mert mind a kettő harapdálva lógotta oldalt a nyelvét és hörögve lihegett. A mint elváltak, a fiatalabb türelmetlenül kapálva hánytá a fejét, mintha újabb összecsapásra hívná ellenfelét. Az öregebb, a tisztás szélére nézve, makogott.

En is oda néztem s megláttam a párbaj okát. Egy szép szarvas tehén feküdt ott, két, már eléggé nagy borjával. A párbaj tehát ő miatta van a férj és a házibárát között. De melyik a férj?

Hirtelen felriadtam, mert Berkes mozogni

ügy a törvénykezés, mint a közigazgatás minden ágának tetemes munkájával fog járni. Elég, ha lépésről-lépésre megyünk. A legfőbb azonban az, hogy e kérdés iránt a társadalom érdeklődése ébrentartassék s az ügyet folyton felszinen tart-suk mindaddig, míg a tervezett akció be nem végeztetik.

Mozduljon meg azért Zemplén-vármegye társadalmá újól! A magyarságnak egy oly ügyéről van itt szó, mely nem egészen lényegtelen. Öltösn testet az ige, mely most már az 1898. IV. törvénycikkben is kifejezést nyert.

Fejes István, mint a „Zemplén“-ből értesültünk, e tárgyban újra szót emelt a magyarosító egyesület minapi közgyűlésén s indítványozta, hogy írjon át a közgyűlés a nemes vármegyéhez, hogy hivatalból indítson akciót.

Nagyon helyes és üdvös indítvány; de ne felejtjük, hogy *tervünk csak akkor ér el sikert, ha a társadalomnak minden osztálya, kit a kérdés lelkesít, megmozdul a magyarság e szent ügyében.*

Én — egy csekélység Zemplén-vármegye társadalmában — már most indítványozom, hogy mielőtt tovább mennénk, tegyük meg az első lépést, annak a tizenkilenc község nevének átmagyarosítására nézve, melyek vármegyénk felső részén fekszenek s melyek hajdan ékes magyar neveket bírtak — a mint ezt az „Adalékok Zemplén vármegye Történetéhez“ c. becses havi folyóiratunknak most megjelent augusztus havi füzetében okmányok alapján igazolja Zemplén-vármegye történeti földrajza című tanulmányában a szerkesztő — de a mely zemplén-vármegyei tizenkilenc község a szláv áradatban elvesztette szépen hangzó eredeti magyar nevezetét.

E községek a következők:

Boksavágása, a mai Boksa; Gyapolyvágása, a mai Gyapalóc; Istvánvágása, a mai Stefanóc; Jákóvágása, a mai Jakusóc; Kányó, a mai Kajnya; Kisfalva, a mai Maloveszka; Kolbavágása, a mai Kolbóc; Kosárvágása, a mai Kosaróc; Kraszna, a mai Kraszaóc; Lőrinczvágása, a mai Vavrincez; Mátévágása, a mai Matyasóc; Mihályfalva, a mai Mihalkó; Ökörmező, a mai Tót-Volova; Papfalva a mai Papina; Pétörvágása a mai Petkóc; Rödelfalva a mai Rudlyó; Staskvágása, a mai Staskóc; Vari-háza, a mai Varehóc és Vojtvágása, a mai Vajtóc.

Mielőtt tovább mennénk, állítsuk vissza azokat a régi szép magyar községneveket történelmi jogaikba, felruházván őket újra elvesztett neveikkel!

kezdet, a mit hangos ugatással szokott folytatni. Megfogtam és egy nyakáról lecsüngő szíjjal az órára vertem. Berkes elhagyta a morgást, mert megértette, hogy bekötöm a száját, ha be nem fogja. Még is nagyobb biztosság okáért oda kötöttem egy fához.

De most, hogy csaljam én ki az egyik szarvast? Helyemről, a sűrű ágak miatt, nem lóhettem egyikre sem. Ha kilépek a sűrűből észre vesznek. Szarvasesaló volt ugyan nálam, de azt tapasztalásból tudtam már, hogy a csalogatótól a szarvas elfut. Mit csináljak?? Vigyázva felhúztam a két kakast, miközben Berkesre néztem. Nyugtalanokdva hol felkelt, hol leült.

Jól a farkára léptem. Elesen felvonított, de ugatni nem mert, mintha csak megértette volna, hogy mit akarok. Rögtön oldalt csuszam, hogyha a szarvas kijön, oldalba kapjam. (Az előről kapott lövést sokszor elviszi a szarvas, kivéve, ha a fejébe kapja. De ezt csak nagyon biztos lövő kockáztatja, az is csak bravurból.)

A vonítás után a két szarvas egyszerre megállt. Az idősebb, kissé félrehajlott fejjel, aggódva nézett a nőstényre. A fiatalabb kinyújtott nyakkal szimatolt a hang irányában. Én eleszutam ugyan a kutyától, de féltem, hogy ha az idegen szagot megérzik, kerekét old az egész társaság. Szerencsére szélle szemben voltam és a szarvasnak közelebb kellett jönni.

Ovatosan kezdett közeledni Berkes felé, de minden lépésnél megállt és szaglászott. Kidugta fejét a bokrok mögül s a mint magasra tartott fejjel körülnézett, tisztán láttam, hogy dagadoznak könyzacskói szimatolás közben. Még egy lépés és teljes pompájában láttam oldalt, fölem negyven lépésnyire.

Én hiszem, hogy ha komolyan akarunk tenni és e szent ügyben kezdet fogunk, az első lépés után következik a többi, s eljön az idő, midőn idegen hangzású községneveink helyett magyarosan hangzóknak szerepelni kedves Zemplén-vármegyénknek egész területén.

Én hiszem, szent meggyőződés, hogy a miért apáink vért ontottak, a mely után ma is „buzgó imádság epedez százerek ajakán“ a magyar nemzet állami építése — ha küzdelemmel is — de nem sokára bekövetkezik; mert a magyarok Istene áll mellettünk ebben a szent munkában!

Nem kérünk mi egyebet a népek sorsa felett rendelkező Gondviseléstől csak azt az egyet, hogy meglássák szemünk azt, hogy Verhovina — vagy a mint a Drugethek idejében még magyarul nevezték: Gyepély — bérceiről a magyar síkság szemhatáráig, legyen ember mindenki és magyar Zemplénben s Zemplén minden ízében magán hordozza a kiépült magyarság jellegét.

Akkor nyugodtan szólhatnánk így az Irás szavaival:

„Mostan bocsátod el Uram a Te szolgádat békességgel, mert meglátták szemünk a Te üdvözítésed örömét!“

Levél a szerkesztőhöz.

— A kivándorlásról. —

Ungvár, aug. 6.

Nagyon tisztelt szerkesztő barátom!

Kedves lapodban, a „Zemplén“-ben, még a f. é. április hó 15-én megjelent cikkemben „A kivándorlásról“ megkísérlettem nézetemnek kifejezést adni; néhány havi távolléteimből hazaérkezve, örömmel olvastam becses lapodban Haraszthy Miklós kedves barátomnak, a hononnai járás buzgó, érdemes főszolgabirójának, a közigazgatási bizottsághoz beterjesztett jelentését, melyben objektíve, minden tartózkodás nélkül, bő tapasztaláson nyugvó nézeteinek adott kifejezést és éles látásával tisztán, világosan, nyílt bátorsággal jellemezte az országos kalamitásnak, a tömeges kivándorlásnak okait s rámutatott a kivándorlás megállítására irányuló eszközökre is.

Nemsokára rá a vármegyei gazdasági egyesület tevékeny és buzgó elnökének kezdeményezésére — a mint nagy örömmel olvastam — e tárgy megvitatása céljából Homonnán tanácskozás is volt, mely alkalommal ez a kérdés tüzetesen tárgyalatott, a „pro et contra“ behatóan megvitatott.

E gyűlés határozatairól, tehát a baj gyökeres orvoslás módjáról, noha direkt tudomásom nincsen, de Réz László igen tisztelt barátomnak a „Zemplén“-ben közzétett cikkeiből némi tájé-

Célba vettem, de a mint felemeltem a pusztát, meglöktem egy galyat. Bármily csekély neszt is okoztam, a szarvas azonnal felém fordult. Nem késhelem tovább, megnyomtam a ravaszt. A szarvas két első lábára rogyott és fájdalmasan felbőgött. Rögtön láttam, hogy nem találtam halálosan, kiugrottam a tisztásra. A mint a megsebzett vad meglátott, kinosan próbált felemelkedni, de visszaroxyott s én oldalba löhettem a halálos golyót. Végerőkkel felszólt s fejét hátra kapva úgy, hogy szarva a hátát érte, összeesett.

A másik szarvas, a nőstényt s a kiesenyeiket mintegy vezetve, kiugrott a tisztást környező sűrűből. A közeli dombon rézsut átrohanva, a többtől követve, nyilsebesen eltűnt szemem elől.

Berkes, a mint a szarvast elesni látta, tudta, hogy most már lehet ugatni és valóságos üvöltéssel igyekezett helyreállítani hallgatását. Eloldoztam a fától és vele együtt mentem áldozatomhoz.

Először, a gyors fordulás miatt, a bal első lábát találtam el, szügyétől másfél arasznyira. Második golyóm a balközépső bordák között ment be és, a mint később láttam, a jobb sonkájában akadt meg, ellapulva a megrepesztett csonton. Két szurást tettem a hasán, nehogy felpuffadjon és a csőszház felé kiürültem, hogy hozzanak szekeret.

Megnéztem az órámat, fél hat volt. Tehát két óra hosszat tartott a vadászatom, mert fél negykor indultam el. Kényelmesen leültem reggelizni. Berkes szalonnadarabkákat és csirkecsontokban kapta meg kiérdemelt jutalmát. A hogy a szarvasra néztem, megint eszembe ju-

kozást nyerve, reménysugárt látok arra nézve, hogy keresik az Adriáde-fonalat, melytől vezetve, kibontakozhatnak majd a kivándorlás valódi okainak utvesztőjéből és idővel megtalálják a helyes utat, a nélkül, hogy az inhumánus, az emberi jogokat sértő, a szabadság elveivel ellenkező eszközökhöz, vagyis az erőszakos visszatartáshoz nyulnának!

Alkotmányos országban csakugyan humánus módokat kell keresni az e fajta bajok elhárítására; hisz' régi axióma, hogy „a nyomás ellennyomást szül“, ezt tehát minden áron kerülnünk kell; de annál inkább kötelesség morális uton felvilágosítani, hazájok iránt való szeretetre tanítani, buzdítani a tévelygőket.

Mily úton-módon lehetne ezt megvalósítani?

Erre nézve a már régebben és többször elősorolt eszközökön kívül célszerűnek vélném, ha a községekben társaskörök* alakulnának, a hol vasár- és ünnepnapokon, felváltva majd az egyik, majd a másik községben, népszerű felolvasások tartatnának és ösmeretessé tételné előtűnk a szép és üdvös szellemi élet!

Sokan tán gúnyos mosolylyal fogják fogadni ezt a jó tanácsomat. Ideálistának fognak „megbélyegezni“ miatta, vagy a legjobb esetben is nehezen megvalósíthatónak fognak azt deklarálni. De gondolkozzanak bármiként fölöttem és a tárgy felett: hitem és meggyőződés, hogy azoknak a falusi társasköröknek az eszméje nem megvetendő és érdemes egy kísérlet lenne. Hisz' már úgy is nagyon sokat próbáltak eredmény nélkül, de azért el nem csüggedtek, mivel tudják, hogy nemcsak munkaerőt veszítünk a kivándorlás révén, de még sokkal fontosabbat, t. i. ezek a kivándorlottak magukba szívják a szociálistikus, anarkisztikus elveket és hazatérve, községeinkben ezeket terjesztik, propagálják és megmételtyezik!

Szerény véleményt nyilvánítottam őszintén, leplezetlenül, mint e haza szerény polgárához illik.

Maradtam stb.

kész hived:

Thomán Dávid dr.

Bártfai levél.

III.

Irta: Schneider J.

Zboró vára.

Zboró kisközség Sáros vármegye makoviczai járásában fekszik, Bártfától északra másfél órai távolságra, hegyektől övezett kies völgyben. A község eredetire vonatkozó adatok számai II. Béla, a várra vonatkozókéi pedig IV. Béla királyok idejébe vezethetők vissza. Zboró mellett

*Vagyis olvasókör — hiszen, több is, jobb is a semminél, meg a rosznál. A Bodrogköz nálunk most próbálkozik az intézménnyel. Hogy milyen erkölcsi haszonnal: arról még nincs tudomásunk, de ha volna is, kötvé hisszük, hogy az intézmény be fog válni; mert van ugyan kör, de nincs olvasó s nem is lesz, míg az olvasni tudás dögéről 48-iki alaptörvényünk szellemében megalkuvást nem tűró kiméletlenséggel nem fog gondoskodni a törvényhozás. Lelket kell itt kieserélni! Az pedig csak »ab ovo«-megy és kitűnő népiszkolák segítségével! Szerk.

Folytatás az I. mellékleten.

tott, hogy melyik a férj? Nem-e azt löttem le?

De a másik idősebb volt és aggodalmas pillantásai, az egyetértő menekülés megnyugtatták lelkiismeretemet, hogy az volt a férj. (De ha elem kerül, lelkiismeret fordulása nélkül fogom ledurrantani azt is.)

— Látod Berkes, megmentettük egy nemes család házi békéjét.

Berkes legyűrte az utolsó falatot és szája-szélét körülvalva, összekunkordott farkára pilantott, melyen egy sáros folt disztelenkedett.

— Hrrr, hrrr, vak, vakk — azért nem kellett volna a farkamra hágni!

— No ne áprehendájl. Itt van egy egész csirkenyak.

Berkes megbékülve küldte a jófalatot a szalonnák után és hangos ugatással lejtett a megérkezett kocsi elé.

A kocsi, mialatt szekerre tettük a vadat, mosolyogva nézett rám.

— Ez az első bika az idén urfi! Szép állat. Megördemelte a korai felkelést és a fáradságot...

Két barátom mosolyogva gratulált, de láttam, hogy a méreg eszi mind a kettőt. A kocsi után ballagva, elmondtam nekik a vadászat történetét és hozzátettem:

— De azért még most sem tudom, hogy melyiket löttem le? De erősen hiszem, hogy nem a férjet.

— Miért?

— Mert az asszony, még az állatok között sem választ vénebb házibaratot, mint a férjet!

Gabányi István.

történt a döntő ütközet II. Béla és a trónkövetelő Borics közt, még pedig a Béla javára.

A község közelében lévő 460 m. m. erdő borította hegy esucsán állanak Makovicza, vagyis Zboró várának romjai. E vár 1240-ben, a tatárjárás idejében, már állott; mert IV. Béla a muhi csata szerencsétlen kimenetele után Sáros várába menekülve, egy itt kelt adományozó levél kíséretében Zboró várát egyik hü kíséretjének, Tarczay Makónak, a Detrik atyjának adományozta. Innen magyarázzák a Makovicza elnevezést. 1820-ban a vár a Zudar nemzetség tulajdonába ment át. E család folyton hadi lábon állott a szomszédokkal, tehát Bártfával és Lengyelországgal is. Utolsó sarjadékának, Zudar Jakabnak, 1470-ben történt elhunytával a vár Mátyás királyra és királyi fiúsítás útján a Zudar J. leányára, Csetneký Lászlónéra szállott. 1471-ben már a Rozgonyi rokonesaládra, 1522-ben a Tarczay családra, 1536-ban Zápolyára, 1558-ban a Dessewffy-, Péchy- és Tahy-családokra szállott; 1548-tól azonban még egy ura volt a várnak, t. i. Serédy György. A mohácsi vész után bekövetkezett kettős királyválasztáskor ugyanis Tarczay Szapolyai Jánoshoz szitott, Serédy György meg I. Ferdinándnak volt a híve. Ezért I. Ferdinánd Tarczaytól elvette a várat és hívének, Serédynek ajándékozta.

A két család természetesen örökös pereskedésben állott. A Serédy-család utolsó iva-déka*) Gáspár, 1566-ban halt meg. 1566—1601-ig a vár a Serédy G. vejére, Osztrogovszky hercegre szállott. 1601-ben Rákóczy Zsigmond, Borsod-és Torna-vármegye főispánja vette meg, a mint mondják 80 ezer aranyon. Itt halt meg 1676. júl. 8-án I. Rákóczy Ferenc erdélyi fejedelem. 1683-ban Schultz császári tábornok Zrinyi Ilonától elfoglalta a várat és leromboltatta. Később Aspremont gróf lett a vár ura, a ki II. Rákóczy Ferenc nővérét Juliát, vette nőül. E család kihaltával sógorság révén az Erdődy grófokra szállott.

A zborói uradalmat az Erdődy-család Straetz Hermann és Miksa grófoknak adta el, de legújabbán ismét gazdát cserélt; most Csary Aldringen Siegfried gróf es. és kir. kamarás bírja.

A környéken élő szájhagyomány szerint Zborót Serédy Gáspár adta el Rákóczy Jánosnak 16,000 db. vagyis egy véka aranyért. Rákóczy János Sáros várából többször ellátogatott erdélyi sárga pejaripáján szomszédjához, Serédy Gáspárhoz. Egy ízben tréfásan azt találta mondani, hogy megadna a makoviczai birtokért 16,000 aranyat. Serédy szintén tréfásan ráfelelte, hogy: odaadja, ha az aranyok egytől-egyig egy évben verettek lesznek. Kezet fogtak. Rákóczy örömmel tért haza, mert régi vágya volt teljesülni. Serédy busult készségén. Egy év múlva Sáros várának ura közeledik Zboró felé, Serédy vidámságot színelve eléje lovagol. Atkarolják egymást. Asztalt hozatnak. Halomba öntik rá az aranyakat. Erőt vesz az elfojtott boszu és fájdalom Serédyt, elfordul és egy végső bus tekintetet vetvén birtokára lerogygyan. Ezen a helyen ma is egy háromszegletű emlékkő tanuskodik a szomorú történetről.**)

Történelmi és műemlékek Zborón.

1. A renaissance stílusban épült két tornyu vártemplom, melyet I. Rákóczy Ferenc építtetett 1660-ban. E templomban nyugszanak az Aspremont-család tagjai. Tornyában Rákóczy korabeli harangok vannak. — 2. Rákóczy Ferenc ajándékai: a műléssel díszített s arannyal himzett kazala a XVII. századból; ugyanabból a korból 2 szentségtartó és kehely; két darab renaissance stílusú bronz gyertyatartó a kastély kápolnájában. — 3. A 100 hársfa a kastély udvara mögött, mely hársfasorok között keltezte levelét Rákóczy György, mint Sáros-vármegye főispánja, Zboró székhelyivel. (Datum Zboroviae sub centum tiliis.) — 4. Erdekes még a plébániái templom is, melynek szentélye kettős kereszt alakjában épült.

Krinyca.

A kirándulás Bártfáról ebbe a lengyelországi fürdőbe alig, vagy csak nagy erőlködéssel tehető meg egy nap alatt, miután Bártfa fürdőből csak 4—5 órai kocsizás után érhető el. A fürdőből kiindulva, Bártfa külvárosán át, Sárpataka, Rokító és Tarnó falukon végig a felső Tapoly völgyébe érünk. Innen tovább haladva ez utnak legnehezebb része a Kurri hegy, melynek helyenként meredek rosz erdei útján haladva elérjük az újabb időben nagy lendületet nyert nagyszabású Krinyca fürdőt.

Krinyca mézirtalmu szénsavas vasas savanyuvíz-forrásaival, kitünő berendezésével

* Ez tán pennahiba; mert hiszen a fentebb említett György is, a Gáspár testvéröccse, túlélté bátyját. Szerk.
**) E történetet nemesak tanulságos voltánál fogva, de különösen azért is igyekeztem megszerezni, mert szerkesztőnk tudommal, most épp e tárggyal közel rokon történet feldolgozásával foglalkozik. Sch.

lengyelországi szomszédainknak nagyon kedvelt fürdőhelye, mely különben fekvése és természeti szépségei tekintetében Bártfa fürdő mögött marad.

Utóirat.

Augusztus 7-én nagyszabású művész-est szerzett igazi művelzetet a fürdőközönségnek. Rákóczy Szidi és Fedák Sári művésznők, Polonyi Elemér zongora és Reicht Sándor hegedűművész, ügyesen összeállított műsorral rendkívül sikerült hangversenyt adtak. Mindegyik művész a maga nemében remekelt, de különösen a kedves „Zsazsa” (Fedák, kit Ujhely is félig-meddig a magáénak vall) bájolta el a közönséget kedves énekével, elragadó játékaival, művészi táncával. Polonyi földink, mesteri játékaival, kiválóan pedig saját szerzeményeivel ért el nagy hatást.

Közleményem befejezéseül megemlítem, hogy városunk 35 számmal, több mint 100 lélekkel van itt képviselve, kik a napokban kezdenek már haza szállingózni.

Utánok indulok én is és fájó szívvel mondom bucsut a szép erdőnek, a kies vidéknek.

Isten segítségével, a viszontlátásra!!

Vármegyei ügyek.

Kik lehetnek jegyzőkké? Ezymás után szervezik Budapest, Debreczenben, Kassán, Kolozsváron, Mármaros-Szigeten, Pécsen, Szombathelyen, Pozsonyban és Nagy-Beeskereken a közigazgatási tanfolyamokat. A belügyminiszter megküldte az érdekelt törvényhatóságoknak a felvételre vonatkozó hivatalos leiratot, melyben következők foglaltatnak: Fölvételnek a) 1900/1., 1901/2. és 1902/3. isk. tanévben azok az ifjak, a kik hat gimnáziumi, reál- vagy polgári-, vagy ezeknek megfelelő kereskedelmi vagy katonai iskolát végeztek; b) ezek bevégezésétől számított egy éven át valamely községjegyzői irodában mint segédjegyzők, jegyzősegédek, irnokok, gyakorlók működtek s ezt az illető jegyző által kiállított és első alkalommal a járási főszolgabíró, azután az alispán által látamozott bizonyítvánnyal igazolják, hogy feddhetetlen előéletűek (erkölcsi bizonyítvánnyal igazolandó) és az állam hivatalos nyelvét szóban és írásban bírják. Ezenkívül ki kell mutatni a szülő (gyám) által kiállított nyilatkozatot, melyben kezességet vállal, hogy a hallgatónál fölvett ifju helyett a tandíj s minden más fizetéseket teljesíti; nyiltan ki kell jelenteni, hogy a fölvenni kért ifju igénybe akarja-e venni a bennlakással egybekötött konvikttust. Jelentkezési végső határidő 1900. szept. 5 ike, az ezután érkező kérvények és jelentkezések figyelembe nem vétetnek. A tandíj 40 korona, mely félvenként 20 koronás részletekben fizetendő Szorgalmas, példás magaviseletű és szegénysorsu ifjak ösztöndíjban és jutalomban is részesülnek. Az internátus egész évi díja 440 korona, mely havi 44 koronás részletekben előre fizetendő.

A magyar nyelvet és népnevelést Zemplén-vármegyében terjesztő egyesület f. évi augusztus hó 13-án d. u. 2 órakor a vár megyeháza ki-ebbik termében választmányi ülést tart

Torda-Aranyos-vármegye törvényhatósága lapunk útján is értesíti a nagy közönséget, hogy T. Aranyos vm. területére hatósági munkásközvetítőtől Székely László vármegyei levéltárost jelölte ki.

A jegyzőképesítő vizsgálatok ügyében tájékoztató belügyministeri körrendeletet, mely lapunk mai számának „Hivatalos Rész.”-ében olvasható, az érdekelteknek erről a helyről is figyelmükbe ajánljuk.

Hirek a nagyvilágból.

I. Umberto olasz királyt, az oly gyászos véget ért „aranyzivű” uralkodót, az édes atya hősirejével megteremtett egységes Olaszország fővárosában, Rómában, az olasz nemzeti Panteonban, édes atya és a halhatatlan, mert isteni lángész képviselője, Ráfael, jobb és bal oldali tőszomszédságában f. hó 9-én, esütörtökön, helyezték örök nyugalomra az olasz nemzet százezreinek és millióinak könyhullatásaitól megszentelt, fájdalmas érzések közt. A nemes olasz nép szive fájdalmában mély részvételt osztozik a

magyar nemzet is; mert a kettő egygyé forradt az ősi alkotmányra esküt tett és esküjét a legutolsó leheletig híven követett, népének boldogításáért élő-haló király, a „legelső olasz ember” kultuszában és a halandót messze felülmúló király tiszteletében, szeretetében, Temetése világjelentőségűvé vált annyiból is, hogy XIII. Leo pápa, szakítva elődjének oktalan politikájával, nemesak mint ember adott ki-fejezést a „kiátkozott király fia” Umberto iránt érzett tiszteletének, de utasította is a püspöki kart — a mi viszont világszerte tiszteletet parancsol, mert hatalmas lépés az „egy akol és egy pásztor” utópiája felé — hogy egész Olaszországból vegyennek részt a lelki hatalom gyakorlása iránt legtürelmesebb király temetésén a vég-tisztesség megadásában. A gondviselés-szerű királyt egy teljes évig fogja gyászolni nemzete s ebbeli önként magára vállalt akaratát törvényhozással fogja kötelezővé tenni még arra a gaz felekezetre nézve is, melynek sorából a leggazabb felemelni merészelte karját a legigazabb uralkodó szive irányában. Az olasz nemzet gyászában, a mit magára öltött I. Umberto király megöletése alkalmából a kesergő Itália, mély megilletődéssel osztozik az egész világ alkotmányos lelkületű emberisége; legfőképp pedig az egész magyar nemzet, ki osztatlan szívvel mondja, hogy a királyok mintaképének, I. Umberto királynak, emléke legyen áldott!

Vilmos német császár és a muszka cár között megegyezés jött létre, hogy a Kinába szállítandó német hadsereg időnyerés szempontjából az ázsiai orosz vasutakon vonulhasson boszuló hadjárata a kínaiak ellen.

Sándor szerb királyt azt az ezredet, mely eddig a Natália anyakirályné nevével viselte, ne-jének, Drága királynénak, adományozta.

A török szultán és tanácsosai fenyegető leveleket kaptak, hogy az anarkisták el fogják őket pusztítani.

Kína fővárosa Peking ellen az európai hadviselő nemzetek fegyveres csapatai, szám-szerint 40,000 főnyi hős katona, megkezdette előrenyomulását, hogy a nagyköveteket — ha még életben vannak — kiszabadítsa a lázadás vérfürdőjéből.

A nemzetközi csapatok Kinában, aug. 5-én bevették Peicang várost. A kínai csapatok elszaladtak.

A kínai szövetséges csapatok fővezér-ségét, II. Vilmos német császár akaratára szerint, Waldersee gróf lovassági tábornokra, a német táborok fejére, bízták. — Waldersee már utban van Kína felé, a hová pár nap múlva újabb 20,000 főnyi hadsereg követi Németországból.

Lambsdorff gróf az orosz külügyminis-terium vezetőjévé nevezetett ki a hirtelen halálal kimult Muravjev gróf örökébe.

Délafrikában az élet-halál harcot vivó burok ismét jelentékeny diadalt errattak az angol hadsereg felett.

Hirek az országból.

Körber osztrák miniszterelnök meglátogatta magyar kollegáját, Széll Kálmán miniszterelnököt, Rátóton.

Szlávy József †. A magyar közéletnek egyik veterán alakja, Szlávy József, koronaőr, hosszú, érdemes és a köz javára áldásos élet után jobb létre szenderült. A f. évi nov. 23-án töltötte volna be életének 72-ik életévét. Nevét tisztelettel, kegyelettel fogja említeni a haladatos utókor; nem csak azért, hogy az 1848—49. évi szabadságharc elviharzása idején Kossuthnak egyik titkára, s mint ilyen jobb keze volt, hanem azért is, mert 1872-ben, mint miniszterelnök, később a képviselőház elnöke, majd közös pénzügyminiszter, Vay Miklós halála után pedig a főrendiház elnöke, legutóbb koronaőr is többszörösen rászolgált a nemzet közbeesülésére és tiszteletére. Áldás emlékére!

Steiner Fülöp dr. székesfehérvári püspök halálán van. Az augusztus 20-án tartandó országos jubiláris ünnepen a püspök készült mondani Szent-István-napi szent beszédet a budavári Mátyás-templomban. Beszédének írása közben hirtelen rosszul lett s azóta rohamosan hanyatlottak erői. A püspök halálos betegsége miatt a 900 éves magyar katolikusságnak Székesfehérvárra tervezett ünnepségei elmaradnak.

A persa sah Bécsből ellátogat a magyar székesfővárosba. A perza uralkodót ünnepiesen fogadja a kormány s kedvtelésére ünnepeket rendez. Így tervbe van véve, hogy a sah és nagy kísérete kirándul a *Hortobágy*-ra is, *Darányi Ignác* dr. miniszter vezetésével.

Galicában az idén nagyarányú hadgyakorlatok lesznek. Részt vesz azokon a manővereken a mi honvéd-ezredünk is.

Süveges apát. A jászóvári prépost-prelátust, *Takács* dr.-t, Kassán ma reggel 8 órakor avatta süveges apáttá *Bubics* kassai püspök.

Különfélék.

— **Személyi hir.** A piarista-rend kormánya *Kovács* Endre piarista-tanár t. barátunkat a s.-a. ujhelyi rk. főgimnázium igazgatójává nevezte ki. A két századra szóló 1900-1. iskolai év tehát új igazgatói éra kezdete, mondhatnók, hogy az intézet életében a második *Kovács*-éra megnyitója; mert hiszen a *Kovács* ev. János, jelenben szegedi piarista-tanár igazgatójára, mely az intézet szellemi színvonalát, az igazgatóhoz méltó szakterők alkalmazásával, oly magasra emelte, még mindannyian szeretettel emlékezünk vissza. Nem kételkedünk abban, hogy a *II. Kovács* igazgatója méltó lesz az *I. Kovács* direktorsága emlékéhez, s hogy az is lehessen: igazgatói kiválóságához kívánunk a *II. Kovács* igazgatónak is melléje illő, ő hozzá és az intézet multjához méltó tanárereket. Különbözik pedig t. barátunknak, az új igazgatónak, előkelő és jó megérdemelt tisztségéhez öszintén gratulálunk. Excelsior!

— **Személyi változások.** A kegyes tanítórendben az iskolai új év előtt szokásos változások, piarista-nyelven az u. n. mutációk iránt való rendkormányi intézkedések megtörténtek. A s.-a. ujhelyi rendházat és főgimnáziumot érdeklő dispozició Bpestől ma egy hete érkezett le ft. *Horváth* Sándorhoz, mint az ujhelyi társházak ez idő szerint való fejehez. E szerint *Hám* Sándor dr. t. barátunk és munkatársunk, legőszintébb sajnálatunkra, de a piarista tanügy érdekében *M.-Szigetre, Saláta* Károly Privigyére, *Bognár* János Kis-Szebenbe helyezték át; tanárokkul jönnek helyeikre: *Karsay* János Trecsénből, *Dékay* Lajos Nyitráról, *Szukup* János Kolozsvárról és *Hajós* Ede Selmeczányáról. — *Gaal* Ferenc világi r. tanárt, mint már jelentettük is a „Zemplén” t. közönségének, a vallás és közoktatásügyi miniszter a szegárdi állami gimnáziumhoz nevezte ki; *Steidl* József vil. tanár pedig, ki a mult évben mint helyettes, a szülők legteljesebb megelégedésére működött főgimnáziumunkban, a kegyes tanítórend szolgálati kötelességéből kilépett. A távozókat isten áldja, az érkezőket isten hozta!

— **A csendőrség köréből.** Ófelsége a király somlyói *Szilágyi* Bertalan alezredes földinket, a IV. számú csendőrkerület parancsnokát Kassán, ki egészségi okokból szabadságra van, szolgálati alkalmazása alól fölmentette és a létszámon felül való vezetését elrendelte. Helyébe a király *Hausenblasz* Károly alezredes, a II. számú csendőrkerület parancsnok-helyettesét nevezte ki a IV. számú csendőrkerület parancsnokává.

— **István-napja.** Közvetlen forrásból értesültünk, hogy főispánunk István-napját az idén, családi körülmények miatt, nem fogja megtartani.

— **Boruth Andor újabb diadala.** A párisi világkiállítás zsűrije részéről kitüntetett magyar festők közt, örömmel vettük észre, ott van a *Boruth* Andor kedves földink, barátunk és munkatársunknak a neve is. A kitüntetést elismeréshez gratulálunk!

— **Nyugalmozgatás.** *Kucsera* Antal, a s.-a. ujhelyi m. kir. dohánygyár igazgatója, 43 évi hű szolgálat után bucsút vesz a kir. dohányjövődék és az ujhelyi szivargyár igazgatójától. Utódjává a szomolnoki dohánygyártól *Neuwirt* György neveztetett ki az ujhelyi gyárhoz. *Kucsera* ny. igazgató öt évvel ezelőtt állott a mi szivargyárunk élére, nehéz közgazdasági viszonyok közt 283 munkásnővel és a szivargyárat most felvirágoztatott állapotban 800 munkásnővel adja át hivatali utódának. A jól megérdemelt nyugalomba távozó férfit, a hűen teljesített kötelesség boldogító érzetén kívül, közszeretet és tisztelet követi. A derék urnak távozását alkalmából kívánjuk, hogy „procul negotiis” szellemi és testi frissességében még sok örömet, boldogságnak legyen részese és osztályosa kedves családjá körében.

— **Gyémántmise.** A kassai egyházmegye nesztora ft. és ngs. *Szent-Lélek* Géza cím. kanonok, nagymihályi rk. plébános f. hó 6-án ünnepelnie áldozó pappá szenteltetésének 60. és születésének 83. évfordulóját. Az aggastyán plébános lábainak gyengesége miatt már két év óta a szobát őrzi, s a midőn őt ezen a keveseknek megadott napon tolokocsin a templomba

hozták, a jó öreg, hogy az istenházát újból meglátta, hangos zokogás között fohászzkodott az ég urához a jótéteményért, hogy ő neki ezt a nevezetes napot elérni engedte. A jubiláris misét *Kapossy* Menyhért esperes, aranymisés, *Blázsek* Géza vinnai, *Gerich* Gyula butkai, *Derflnyák* Béla parnói plébánosok és *Csintalan* Mihály nagymihályi rk. káplán segédkezése mellett végezte. Míse végével az általánosan szeretett „Géza bácsi” megáldotta az elébe járult papságot ugyszintén N-Mihály és környéke intelligenciáját, élén a nagymihályi uradalom köztiszteletű patrónájával, özv. *Sztáray* Antalné grófnővel, nemkülönböztetve a nagyszámu rokonokat. *Szent-Lélek* 1873 óta plébánosa a n.-mihályi róm. kat. egyháznak, hívei rajongó szeretettel csüggnék lelkipásztorukon, ki a társadalom szeretetét és tiszteletét osztatlanul bírja. Ad multos annos! L.

— **„Antallak”-on.** *Sebeők* Antal dr. m. kir. honvédtörzsorvos igen tisztelt barátunknak ur *Ekényelemmel* épült nyaralója, *Antallak*, melynek homlokzatán ez a felírás van: „In parva domo magna quies” (Kis házban nagy esendőség) tegnapelőtt este késő éjjelig ugyancsak hangos volt, mert népes csapata a jóbarátoknak cáfolgatta ott szóban és dalban a felírásnak azt a részét, hogy „magna quies.” Abból az alkalomból keresték fel a legszivesebb házi gazdát, hogy szabadsága leteltével ma már be kellett vonulnia katonákhoz Nyitrára, tehát bucsuzni voltak. Lukullusi vacsora után, ugy éjjél tájban, került csak a sor bucsuzásra a szárhegyi Tuskulánnum legszeretreméltóbb gazdjától és kedves családjától, mely részről a királyi operához készülő *Sebeők Sárkika* k. a. az ő isteni szép, drámai szopránjával a jelenvolt ur társaságot ismételve és ismételve elbájolta, a szónak legerfeketebb értelmében. — Az „öreg” asztalánál a pompás jökevény és barátságos kötekedés tenorját, a házigazdán kívül, az öreg legfiatalabbja „Lajos-bácsi” vitte. Elbucsuzás után a „fiatalok” asztalánál egy fáradhatatlan csapata utközben még stációt tartott *Szent-Györgyi* D. barátunknál s „ad normam: Antallak” ráindítványozta erre a kedves bergbergre a „Dezsőlak” nevet. Áldás reájok és lakóikra!

— **Esküvő.** *Somogyi* Gyula vármegyei árvaszéki irattáros folyó hó 7-én esküdt örök hűséget *Jassik* Ida urhölgynek, a s.-a. ujhelyi áll. ell. iskola jeles képzettségű és kiválóan kedvelt tanítónőjének. Mindvégig háborítatlan boldogság legyen osztályrészük a házasság életükben!

— **A kánikula,** vagyis az esztendőnek legmelegebb időszaka, mely a „Nagy kutya” épen nem égi stíliú csillagzata alatt *Magdolna* napjától (júl. 22.) *Bertalan* napjáig (aug. 24.) tart, az idén jól kiérdemelte magyar nevezetét, a „kutya meleg”-et. Szinte jótétemény hát a nagy melegtől pettyűdt emberi szervezetre, ha olykor-olykor, mint tegnapra viradva is történt, sűrű fátyolt vonnak a felegek fejünk felett a napisten ófelségének arculata elé, melybe „szemünk bele nem tekinthet”. Ujságszámba megy, hogy tegnapra viradva igen erős harmatképződés volt.

— **Végtségesség.** *Sztropkóról* írja levelezőnk: F. hó 2-án kísértük el utolsó útjára *Lantos* János itteni szolgabíró nejét. *Lantos*-pár mintaszerű házasságát élt 19 év időhosszára, mi eléggé megmagyarázza azt a mélységes mély fájdalomt, a mit az áldott jószívű anya és hön szeretett nő halála a családban támasztott. A koszorúkkal felékesített koporsót a sztrokai intelligencia és polgárság részéről párosával felváltva vitték a temetőig. A halotti gyülekezethez beláthatatlan nagy sokasága igazolta azt az igaz részvétet, a mit a jobb létre költözött urnó még halóporában is kiérdemelt. A temetés szertartását *Réz* László, a homonnai ev. ref. egyháznak ékes szavú lelkesze végezte, magas szárnyulása és mélyen megható beszédet mondván a koporsó felett. A legjobb családját bánatos férjé kívül két kis fia siratja. Legyen áldott emléke közöttünk!

— **Kitüntetés.** *Reichard* Ármín városunk szülöttének és jelenleg péczeli mechanikai vattagyárosnak, a f. évi május hóban Budapesten tartott fonó, szövő ruházati- és bőrdíszmü-ipari kiállításon való sikeres részvételeért a kereskedelemügyi m. kir. miniszter elismerését nyilváníttotta. Btt.

— **Fiát követte a halálba.** S.-A.-Ujhely legöregebb embere bizonyára az öreg *Mendik* János volt, a kinek 60 éves fiát, *Mendik* József kovácsmestert a mult héten temették el. Azóta a *kilencvenhét éves* aggastyán régi otthonában többé megnyugvásra nem lelt, elkeseredett s ily állapotában gyújtódatot ivott s néhány napi gyötrő kínlódás után, a lánya házában meghalt. A különben egészséges s korához mérten erőteljes, oly magas életkort ért aggastyánnak meghatóan szomorú vége város szerte igaz sajnálkozást keltett.

— **Házasság.** *Fodor* Jenő, Sárospatak város főjegyzője, a „Zemplén-vármegyei községi és körjegyzők egyesületé”-nek derék elnöke, ma egy hete Budapesten nőt vett *Pittler* Gézának, az

Államvasutak gépgyári főraktárosának, kedves leányát — *Vilmát*. Gratulálunk!

— **Vak tüzilárma.** A tüzelző toronyban őrtálló tüzoltó a minap, este 8 óra tájban, városunknak barátszeresi részében magas lángokat látott felesapódni, mire „tüzre fújt.” Mihamar nagy riadalom támadt, a harangokat is félreverték, a tüzoltók is kivonultak, azonban a tűznek a jelzett városrészben hirtelen hirtelen sem volt. Valószínű, hogy az egész hirtelenében fellobbant kéménytűz volt.

— **Táncmulatság.** Az ujhelyi általános ipartestület a f. hó 19-én a „Vadász kúrt” kerti helyiségében táncmulatságot fog tartani, melyre a meghívókat közelébb fogják széjjel küldeni. A mulatság tiszta jóvedelméből a testületnek temetkező alapját fogják gyarapítani.

— **Kézre került tolvaj.** A mult hetekben történt, hogy *Novotni* János surányi származásu 21 éves cirkszbeli lámpagyújtó egy *Simko* György nevű kocsist leitatott, aztán 30 korona pénzéből kifosztotta s azzal megszökött. A rendőrség körözése után *Beregszászon* elfogták s ide kísérték, a hol még két óralopást bizonyítottak rá, mire a javíthatatlant, mert a tolvaj csak tavaly jöttki az aszódai javítóintézetből, átkísértették a bírósághoz, a hol tetteért három hónapi fogházra ítélték.

— **Elgázolás.** E hó 6-án a Rákóczi-utcaán özv. *Ardó* Jánosné nagy-bárii napszámos asszonyt a *Gáspár* István fuvaros szekere elütötte, úgy hogy az asozóny könnyű tesit sérülést szenvedett. A reedőrség a vigyázatlan fuvaros ellen az eljárást megindította.

— **Időjárás.** A Sajó-Tisza mellékéről írja levelezőnk: Az aratás szerencsésen beyérezte, de a betakarításra a legalkalmatlanabb időjárás van. Elkerülték ugyan vidékünket a viharok, de folyton meg-megújuló esőzések elrodhasztják mezeinket a keresztekben szépen mutatkozott terményeket. Már eddig is nagy károk vannak a kiesírt keresztekben.

— **Dohánygyárasták mulatsága.** A s.-a. ujhelyi kir. dohánygyári munkásnőknek a „Nyúl” kertben rendezett ma egy hetes mulatsága kitünően sikerült, mert szerfölött népes volt, a négyeseket közel száz pár táncolta s a mi fős, a jóvedelem hallomásunk szerint 1000 azaz ezer korona körül jár, mit is a szegény munkásnők gyermekeinek felruházására teremtett alaphoz csatoltak.

— **Rablógyilkosság.** F. hó 8-án — írja gálszécsi levelezőnk — a délelőtti órákban egy bacskói parasztlány, midőn Gálszécsre igyekezett, a gálszécsi határban a kőbánya közelében egy férfibullára bukkant. Ijedten szaladt azután Gálszécsre és az esetet elbeszélvén, a hatóságok és a csendőrség azonnal kimentek a helyszínére, hol a ruházat után megállapították, hogy a halott vagy *Sáros*, vagy *Abauj-vármegyéből* való lehet és hogy rablógyilkosság esete forog fenn. A vizsgálat azonnal megindult, a hulla más nap felbontott és eddig a következőket sikerült megállapítani: A rablógyilkosság áldozata, *Gdovin* János, az *Abauj-vármegyei* Zsir községbe való, foglalkozására nézve kisbirtokos és fuvaros. Ez az ember, mint mások, ugy f. hó 6-án is kavicsot szállított az olesvári állami utra. Visszajövet a „Kopraló” nevű esárda melletti kovácsműhelyben, midőn lovait vasaltatta, egy idegen iparos forma ember vetődött oda s azt mondta: hagyja csak, majd megvasalom én a lovait, jól értek én ahhoz, mert kovács vagyok s mikor huszár voltam, sok lovat vasaltam. Az ajánlatot egy a kopralói kovács, mint a paraszt elfogadták s mind a ketten meggyőződtek róla, hogy az idegen csakugyan jól érti ezt a mesterséget. *Gdovin* aztán a szivességet azzal viszonzta, hogy az idegent egy kis pálinkával megvendégelte s azután haza felé indult. Másnap, aug. 9-én, *Gdovin* ismét kavicsot szállított Olesvárra és midőn már visszafelé haladt, egy kis erdőskében ugyan azzal az idegennel találkozott, a ki az előtt való nap a lovait vasalta. Beszédbe ereszkedtek, majd pedig a paraszt fölvette őt a szekérré s megalkudtak, hogy 5 forintért elviszi Gálszécsre. Csakugyan ide is jöttek, de hogyan kerültek a bacskói utra, a hol a gyilkosság történt, eddig nem sikerült megállapítani. Valószínű azonban, hogy a fuvaros még hosszabb utra is vállalkozott és mikor már jó messze elhaladtak a várostól, az idegen hátulról a fuvaros embert saját kapujával leütötte és midőn ütés közben a kapa nyele eltört késsel folytatta és végezte be gyilkos munkáját. Az áldozatot aztán a szekérről lelékvén, az úttól kissé tovább vitte és egy zsákkal letakarta, maga pedig a fuvaros lovával és szekérével tovább vágta-tott *Bacskó*, *Sztankócz* felé. A gyilkosság d. u. 5 óra tájban történhetett, mert akkor tájban a gyilkosság helyén messziről többen látták a szekeret, ilyen dologra azonban senki sem gondolt. Azt is látták, hogy a rablógyilkos a bacskói patakban a falu alatt megitta a lovakat, megmosta a véres szekeret s csak azután ment tovább *Sztankóczra*, hol egy asszony csüreből, az asszony szeme lát-

Folytatás a II. mellékleten.

tára és ellenzése dacára, takarmányt rakott az elrabolt szekérre és valahol a polyánkai erdőben etetett. — Eddig a nyom; hogy innen merre ment a rablógyilkos az elrabolt jószággal s mi a neve: még nem sikerült kinyomozni, azonban valószínű, hogy facér kovács. A rablógyilkos elfogatását megnehezítette az, hogy majdnem egy egész napot nyert a szökésre, mert szerencsétlen áldozatát csak később találták meg. Azt mondják, hogy egy juhász még ugyanaz nap látta a hullát, de nem szólta róla, ne hogy rá fogják a gyilkosságot.

Kivándorlók sorsa. Hogy mi a sorsa Amerikában a szerencsétlen kivándorlóknak, élénken leírja a következő újságcikkely, melyet okulásul és felvilágosításul veszünk át az Amerikában, Clevelandban megjelenő „Szabadság” című magyar lapból. Ime a közlemény: Az utóbbi hetekben több levelet kaptunk, különösen a Felvidékről, a Dunántulról, sőt még az áldott Alföldről is, a melyben egyes családok arról tudakozódnak, vajjon kijöjjenek-e Amerikába? El akarják adni földjeiket, hogy meglepedjenek, azaz földet vásárolva itten gazdálkodjanak. Minél több magyar lesz Amerikában, annál több előfizetője lesz a „Szabadság”-nak, ez olyan tény, a mit megcáfolni nem lehet. A „Szabadság”-nak azonban fenállása óta csak egy célja volt, az, hogy honfitársainak érdekeit itt is, odaát is védje és előmozdítsa. Addig, a míg egy-két levelet kaptunk, levéltileg válaszoltunk a kérd zösködésre, most azonban egyszerre annyi tudakeződés érkezik, hogy jónak látjuk a tárgyrol újra írni. Biztos tudomásunk van róla, hogy egyes vasuti társulatok, vagy tulajdonosok a magyar nyelvet beszélő hajóúgy-nököket alkalmazzanak, ezek aztán nyomtatott felhívásokat, leveleket küldenek Magyarországra. Csábítóbbnál-csábítóbb ajánlatokat tesznek ezek a magyar népek úgy; hogy ha csak a tízed része is igaz lenne, meg kellene gazdagodniok. Pedig a dolog nem áll úgy, ellenkezőleg, a tett ígéretek nagy része hazugság, a mely csak oda céloz, hogy az itteni viszonyokkal ismeretlen szegény magyart ide kicsábítsa, vagyunkájából pénzéből kifossza s aztán kiméltlenül ott-hagyja. Az az ágens, a ki levelet ír, nyomtatványt küld, először is fizetést kap, azután kap százalékot a föld után, a mit elad, végül pedig még az uti költségből is kap részt. Egy ilyen ágens néha 100 dollárt (500 koronát) is megkeres egy 3-4 tagból álló családon, ha tehát sikerül 40 családot idecsábítani, 15-20 ezer koronát, egy egész vagyont keres meg. Azzal biztatják a tapasztalatlanokat, hogy néhány forintért gazdagon termő földet kapnak, a mikor aztán a földet megtekintik, kiséül, hogy az semmit sem terem. Azt mondják, hogy olcsó pénzért felépítik a házat. A tény pedig az, hogy összeütnek egy nyomorult viskót, a mit drága pénzzel fizettetnek meg. A mennyi pénze van, azt különféle ígéretek mellett kicsalják tőle — a többivel adós marad s ezt az adósságot nyögni fogja a míg él, ha csak meg nem ugrik a paradicsomból. Arról, hogy miként fosztogatják a szegény népet, köteteket lehetne írni s erre is veszünk majd időt, most egyelőre csak arra figyelmeztetjük azokat, a kiket illet, hogy a földosztogató ágenseknek ne higgyenek, mert ők csakis a saját zsebükre dolgoznak, nem törődve azzal mi történik áldozataikkal. Ne adja el tehát senki házat, földjét, a mit annak árát elutazza, odaadja az ágensnek, földtulajdonosnak s mire észhez tér, elkölti utolsó garasát és akkor kezdődik csak a késő bánat. Amerikában nem hevernek a földön az aranyrudak. A szegény ember itt is csak szegény ember. A telepedés, földvásárlás pedig rendszeren a szegény ember becsapásával végződik. Az a sok jó, a mit hirdetnek, csakis a népen élőködő föld-ágensek agyában születik meg s arra szolgál, hogy a viszonyokkal járatlan európai tönkre tegye.

Halál tornázás következtében. Grünberger Salamon gálszécsi bőrkereskedőnek Mörice nevű 13 éves fia, ezelőtt vagy 10 nappal, egy bottal oly szerencsétlenül végezte az ugrásokat, hogy a bot belefuródott a hasába és ennek következtében a fia f. hó 7-én meghalt. r. l.

Vesztett kutya. A Nagy-Mihály községben lakó Kalyinovszky pékmester fia S.-A.-Uj helyből egy vizslakutyát kapott, mely két hétre rá, hogy ide került, megveszett. A vesztett kutya a házbeliék közül 3 gyermeket megmárt, aztán kifutott a városba s ott több kóborló kutyával marakodott össze. A gyermekeket édes atyjok még az esteli vonattal Budapestre a Pasztor-in-tézetbe vitte. A városi hatóság 40 napi zárlatot rendelt a kutyákra.

Jótékonycélu hangverseny. Varannó és környéke főiskolai hallgatói a kisedevó uagy-termében Varannón tegnap este táncmulatsággal egybekötött jótékonycélu hangversenyt rendeztek. A hangverseny felvételéről levelezünk a jövő számba ir tudósítást.

Zsebtolvajlás. Amzel Áron, varannai koreszmáros, e hó 6-án délután ugyancsak pórul járt az örmezei vasuti állomáson. A mint ugyanis a vonat indulása előtt beszállott volna, kabátja zsebéből 400 koronát tartalmazó pénzes tárcáját kilopták. Gyanuja egy Markovics József nevű nagy-mihályi származású zsebtolvajra irányult, a kit az ujhelyi állomáson a rendőrséggel el is fogatott, azonban az igazolta, hogy a lopás idején a nagy-szállósi vásárban volt, tehát szabadon bocsájtották.

Zongora-hangolás és javítás. Vachter Ignác okl. zongorakészítő és hírneves zongora-hangoló városunkba érkezett s ez alkalomból elvállal mindennemű zongora-hangolást, javítást, hurozást, esontozást, bőrzést stb. Értekezhetni lakásán (Fried Lajos dr. ügyvéd urnál Kossuth L. utca.)

Szülők figyelmébe. Vidéki mindkét nembeli tanuló teljes ellátást nyer *Schneider* Jakab tanító házában Ugyanitt zongora-, francia- és német oktatásban is részesülhetnek.

Német szóra! Az iglói áll. polgári fiúiskolában a beiratások szept 1., 2., 3. és 4-én eszközöltetnek. Erre azért is figyelmessékké tesszük a szülőket, mert Iglón a magyar ajku polgári iskolai növendékek is oly előnyös helyzetbe jutnak, hogy gyorsan és játszva sajátítják el a német nyelvet. További utbaigazításokat mindazoknak a szülőknek, kik fiaikat kívánják elküldeni német szóra, készségesen ad az intézet igazgatója.

Bábaképző. Az ungvári kir. bábaképző-intézetben az őszi tanítás kezdődik a f. évi szeptember 1-én, végződik az 1901. évi január végén. Bővebb felvilágosítást nyújt levélben: *Az ungvári kir. bábaképző intézet igazgatósa.*

Kőműves-vállalkozók figyelmébe ajánljuk, hogy a t. vármegye székházának folyosóit kimeszeltetik. Továbbiak iránt felvilágosítást ad a vármegyei számvevőség.

Lapunk jövő száma, a szombati királyünnepre való tekintettel, kivételesen, már péntek este megjelenik és szombaton reggel kiadatik. Mely körülményre levelezőink és tudósítóink, ugy-szintén hirdető feleink figyelmét mihez-tartással felkérjük. A kiadóhivatal.

Foulard-selyem-ruha 8 frt 40 krtól
feljebb — 14 méter! póstabér és vámmentesen szálltva!
mintákat pedig póstaforultával küldenek: va-lamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem**
45 krtól 14 frt 65 kr. mértéken ent.
Henneberg G. cs. és k. udvari szállító) selyem-gyárai Zúricában.
— Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasz-tandó. —

Irodalom.

Istóczy Győző dr. latinból lefordította és magyar nyelven kiadta *Flavius József* ó-kori héber történetírónak, a galileai zsidó hadak fő-parancsnokának *A zsidó háborúról és Jeruzsálemnek Titus césár által ostrommal történt be-vételéről* írt hét könyvét. — Flavius Józsefnek ez a legújabb korban feltűnő módon elhanyagolt remekműve, a mely ma, tizennyolc évszázad elforgása után se vesztett érdekességéből semmitse, sőt még ma is aktuális jelentőségű, nem hiányoz-hatik egy könyvtárból, könyvszekrényből és könyvtartó-állványról sem. A harminckett nyomatott ivre és több mint ötszáz lapra terjedő egész munkának az ára hét korona. Postán megküldve 56 fillér, vagyis a postaköltséggel több. Kapható, illetve megrendelhető a fentnevezett fordító kiadó-nál (Budapest, X., Tisztviselő-telép, Család-utca 30. sz.) és minden könyvkereskedésben.

A gyanu, írta Ambrus Zoltán. A kiváló írónak egyik legszebb műve, mert benne öszpontosulnak az írónak mindama kitűnő tulajdonságai, a melyek az ő műveit jel-lenzik. Előkelő, finom stílus, színes, de a mellett egyszerű nyelv, erős és mély megfigyelése a lelki életnek. Ezek a kiváló író jellemző tulajdonságok, a melyek ritka élve-zetessé teszik az ő műveit. A gyanuban régi, de minden izében való problémát dolgozott föl az író. „A gyanu öl!” Ez a sötét, de való igazság lengi át Ambrus Zoltánnak könyvét. Ezt az igazságot bizonyította be maga a regény-hős, Szombathy Károly is, tragikus végével némi világos-hatást derítve arra a bűntényre, a mely körül szövédik az ságot derítő arra a bűntényre, a mely körül szövédik az elbeszélés érdekes meseje, Ambrus könyvében még három kisebb elbeszélésre akadunk. Gyönyörűen megírt, élvezé-kis apróságok A szép piros vászonkötésű könyvnek ára 1 kor. Megjelent Singer és Wolfner könyvkiadó cégneél, Budapest, Andrassy-ut 10.

Szenády, Hoffmann és Társa

párisi és lyoni selyemgyári raktára Budapest, IV., Bécsi-utca 4. Raktárunkon található a legszebb és legnagyobb választék divatos selyemkelmék, csip-kék és szalagok, valamint gyöngyűzűs és point-lace-ruhák és poi tlacc-kelmékből. Fekete, fehér és színes selyemkelmék 85 krtól 14 frtig. Foulard-Pongis és Satin-Liberty-selymek 65 krtól kezdve. Angol mosó selyem 80 cm. szélességben 1.25 krtól kezdve. Mintákkal kívánatra készségeel szolgálunk.

Egyesületi élet.

„A Z.-Agárd és vidéke olvasókör” c. egyesület saját könyvtára javára Agárd községben a f. évi aug. 14-én, Sennyey Béla br. egyesületi elnök pártfogása alatt, zártkörű hangversenyyel és táncmulatsággal egybekötött megnyitót rendez. A hangversenyen közreműködnek: Biringer Emma, Csospey Mária, Olga és Anna, Crumnert Vilma, Hidegkövy Margit és Erzsike, Korchma Emma, Mariska és Ilonka, Lengyel Klára, Nemes Gizella és Tóth Ilonka urhölgyek, — ugyszintén Barathy Béla, Belanecz Ferenc, Biró Ferenc, Csospey Jenő, Havas Jenő, Nemes József, Pavuk Gyula és Tóth Ferenc urak.

CSARNOK.

Hazámhoz.

Virulj hazám! bérecek, síkok hona!
Dicső neved törjön felhőkön át,
Hatojjon el az égi trónusig
És bámultassa angyalok karát!

Irigy szemmel nézzen Nyugat, Kelet,
Csodálattal tekintsen rád a Dél,
S a bámulat bénító sóhaji
Mutassák: az Észak hogy mit beszél.

Virulj hazám! bérecek, síkok hona!
Dicső neved ragyogjon, mint a nap.
Sugárral törjed meg a borut,
Mit századok viharjai hoztanak!

A fájdalom, mit eddig eltűrél,
Olvadjon meg hited sugáriban,
Éleszsen a szebb, a dicső jövő,
S ne aggaszson, ne verjen le, mi van.

Törjön lelked sasként magasba föl,
Tekintsd végig szép és nagy multadat
S a rég dicsőség ifjult szárnyain
Küzdjed tul az ég felhőin magad.

Hatalmad', mint egykor Nagy-Sándorét,
Ismerje meg Észak, Kelet, Nyugat,
S a délvidék arany virányain
Villogtassad rettentő kardodat.

Ugor fajod szaguldva járja be
Nagy Európát megint, mint egykoron,
S triumfusok hosszu, dicső sora
Lebegjen sok, szerencsés harcodon.

Nagy és kicsiny hódoljon meg neked,
Boruljon le trónodhoz ez a föld,
S bámulja nagy, fényes hatalmadat,
Mely előtt fél Európa porba dőlt.

Gátat dicső' s nagyban ne tudj soha,
Határ előtted ismer'tlen legyen,
Nagy légy Te a dülő, bős haremmezőn
És légy nagy a szent béke műviben.

A mit szerzend, mit hoz a hősiség,
Virágoztassa föl szép szorgalom,
S virágoz majd bérecek, síkok hona,
Virágoz majd Árpád szerzette hon.

Rajt' hát hazám! föl a magasba föl!
Hiszen neked virulni, élni kell!
Tégy meg a mit tehetsz és rajad áll,
S a régi bút öröm váltandja fel.

Ismét virulsz, virulsz majd szent hazám,
S mi földeden kihalt és pusztá volt:
A jólét illatát árasztja szét
S dicséri majd a szent Mindenhatót.

Arany meződ, vad bércid s folyamid
Visszhangozzák, sugják örökkön át:
„Isten! magyar hatalmas Istene
Te mentéd meg s tartád fönn e hazát!”

(Tóke-Terebes.)

Inczipinger Ferenc,
esztergom-főgyézházmegyei n. pap.

Közgazdaság.

Figyelmeztetés. Gazdasági egyesületünk titkári hivatalához számos helyről megvizsgálás végett beküldött szőlőlevelek a szőlő pernoszpora betegségétől voltak megtámadva és éppen azért, mivel a mostani nedves és meleg időjárás a legjobban kedvez ezen gombának a fejlődésére: figyelmeztetjük szőlőbirtokosainkat, hogy szőlőjüknek permetezését semmi esetre se mulasztassák el, mert esetleg a jövő évi termés hozamaikat is veszélyeztetnék mulasztásokkal.

A tarló felszántásáról.

Nálunk általános szokás a tarlót őszzel fel nem szántani, vagy annak egy részét szántatlanul hagyni, hogy legelőül szolgálhasson. Van az eljárásnak kétségtelen előnyei, de sokkal nagyobbak a hátrányai.

Legyünk mindenképp előtt azzal tisztában, hogy azért a mi tarlót őszzel feltörjük, azon zöld takarmány, melyet róla legeltethetünk volna, nem vész kárba, mert a föld jó zöldtrágyát nyer benne. Ha pedig csak tavasszal szántjuk fel, úgy a következő hátrányok származnak belőle. Első sorban lényeges hátrányok mondható az, hogy a tavaszi vetés a tarlónak tavaszra maradt szántása révén megkésik és főleg fejlődése késleltetik, azért mivel a télen át szántatlanul maradt talaj erősen összetart s így tavasszal csak lassan szárad ki, tehát sok idő telik bele, míg szántásra alkalmas lesz. A gazda pedig igen gyakran nem várhat a talaj lassu kiszikkadására, különben tavaszi vetőmunkálatai összetorlódnak, a minnek aztán az szokott a következménye lenni, hogy nem várjuk be, míg a szántóföld teljesen kiszáradt, neki esünk a szántásnak-vetésnek, pedig tudjuk jól, hogy a nedves állapotában bevetett föld kevésbé kielégítő eredménnyel fogja megfizetni a gazda munkáját. Különben is a tavasszal gyakran hosszabb ideig tartó esőzések folytán a szántóföld olyannyira átázik, hogy kellő és elégséges száradásra sokszor hetek is szükségeltetnek, a miből aztán az a hátrány származik, hogy vagy megkésik a vetés, vagy hiányosan és rosszul végezhető. Ha erre aztán száraz, szellős időjárás következik, úgy egyáltalában nincs módunkban jó állapotban levő száraz földhöz jutni s míg a későbbi kedvező időjárás sem lendíthet a dolgon annyit, hogy jó termésre reményünk lehetne.

Ha ezeket figyelmen kívül nem hagyjuk, hanem oda törekszünk, hogy a tarlót lehetőleg már aratás után felszántjuk, úgy nem csak jobb terméseket fogunk nyerni, hanem gyomok is kevésbé fognak tenyészni, mert hisz csakis ezután küzdhetünk sikeresen a gyomok felburjánzása ellen.

A gyom, melynek magva aratás előtt vagy után kihullott, csirázni kezd s fejlődésnek indul. Ha ilyen növekvő állapotában az eke átjárja a mezőt, a legtöbb gyomnövény gyöke, nevezetesen a tarackfű az eke által szétvágatik s így növekedésében megzavarva nagy részben kiirtatik. A tarló maradványok a talajjal bensően összekevertetnek s gyorsabban korhadnak el benne, végül a levegő is szabadabban hatolhat a földbe s hozzá férkezésével azt a növény tápláló anyagok oldott állapotba hozatala útján megtermékenyíti; ezzel szemben a meg nem szántott föld mind keményebb lesz s a levegő hatása ellen tökéletesen elzárkózottá válik.

Néha őszzel azért marad el a tarlószántás, mert nincs idő; de ma azonban, midőn a több vasu eke járja, ezt a munkát is gyorsabban s könnyebben végezhetjük, mint azelőtt. Így azután a télen jól átfagyott és előzetesen mélyre szántott föld érdes barázdában hagyatik tavaszig, a midőn bevetése újabb barázdálás nélkül is bizvást eszközölhető.

Az őszi szántásnak nagy előnye már az is, hogy a talaj fizikai és vegyi összetétele az időjárás befolyásai folytán igen kedvezően alakul át így pl. az utolsó évben legfőképp volt földréteg a tarlóval és a trágyával együtt átforgatván jobban elkorhad, míg az alulról felkerülő földréteg a levegő, világosság, melegség, fagy és nedvesség behatása által feltartván, termékeny állapotba hozatik. A barázdá is télen által sokkal lazább és áttersztöbbsé lesz, sem mint a legjobb eszközökkel való megmunkálás útján lehetne, s épen ezen laza alkata a földnek az, mely a benne kifejlődő fűnemeket megtartja s arra szolgál, hogy a föld a levegővel s a termékenyítő lecsapódásokkal szemben úgy viselkedik mint a jó szivacs, mely a nedvet felszívja magába. A mellett a föld megtartja a neki annyira előnyös téli nedvességet, de felülete sokkal gyorsabban szárad, úgy hogy tavasszal kedvező időjárás mellett korábban vethető be. Ez eljárás által semmi esetre nem fog az a hátrány beállani, melyet az őszzel s azután tavasszal történő barázdálásnál oly gyakorta tapasztalhatunk, midőn gyakran ugyan az a földréteg, mely az előző évben is a föld színén volt, a benne levő temérdek gyom maggal és az utolsó aratásnak

még el nem rothadt tarlómaradványával a felszínre kerül. Ilyenkor szoktak a gyomok az egész szántóföldön oly annyira elhatalmasodni, hogy nem is látszik tulajdonképpen a vetés, vagy alig tudjuk azt megkülönböztetni a gyomtól. Az őszzel végzett szántással nagy mértékben szabaddítjuk meg a szántóföldet rovarrellenségeiktől, melyek szintén felszínre kerülve a fagy és nedvesség jótékony hatása alatt biztosan beadják a kulcsot.

Egyébiránt az őszzel való szántás általában mindenféle összetételű talajra előnyös, de kiválóan az a nehéz kötött talajokra, melyek agyagosak, a mennyiben csakis a fagy képes a szalonnás barázdákat kissé szétporhanítani.

Tavaszi vetéseinkkel tehát abban az esetben érhetünk el legjobb eredményt, ha a tarlót aratás után azonnal feltörjük, majd őszzel a talajt mélyen felszántjuk s ezen szántást megelőzőleg szórjuk ki a szuperfoszfátot is, a mely ilyen módon sokkalta bizonyosabban és jobban hat, mintha tavasszal hintenők et. Az ilyen módon előkészített talajt azután tavasszal nem kell megszántani csak gruberrel megjáratni, mert ilyen módon a talaj nedvességét jobban megtartja, s a beléje vetett mag nem szenved a szárazságtól.

Városi és községi ügyek.

* **A színházépítés** dolgában hosszabb levél érkezett hozzánk. Közreadása az idő előrehaladottsága miatt most lehetetlen volt. Tartalmát azonban közöltük s közöljük az érdekeltekkel.

* **Nyugdíjválasztmányi ülés.** A községi és körjegyzők nyugdíjalapjára ügyelő választmány az alispán elnöke mellett tegnap d. u. tartott ülésén tárgyalás alá vette a Csuka Miklós Szerencs város jegyzője nyugdíjaztatása céljából tett fősolgabirói előterjesztést, — s a mennyiben sem személyi, sem pedig aktszerű olyan okok, a minknek alapján a nyugdíjaztatás kimondandó volt volna, fenn nem forogtak, a nyugdíjaztatás kívánását ezidőszert tárgyalatlannak mondotta ki. (Ma két hetes számunkban tévesen volt jelezve, hogy a nyugdíjaztatásért Csuka jegyző maga folyamodott. Szerk.)

* **Zárlat feloldása.** Minthogy a legutóbb történt veszteségi esettől számított 40 nap alatt újabb gyanus eset nem adódott elő, S. A.-Ujhely polgármestere az ebzárlatot f. hó 9-én feloldotta.

* **Tarcal község** 1873—83. évi számadási ügyével akként végzett a magy. kir. közgazg. bíróság, hogy a f. évi jún. hó 6-án tartott üléséből a hozzá felterjesztett panasziratokat érdemi tárgyalás mellőzésével hivatalból visszautasította.

* **Állami anyakönyvi statisztika.** A sátoralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál 1900. aug. 4-től 1900. aug. 11-ig a) házasságot kötött: 3 pár; b) kihirdetett: 2 egyén; c) születési anyakönyvi bejegyzés volt: 9 esetben; d) elhalálozott: 11 egyén.

Vármegyei Hivatalos Rész

17356. sz. *Zemplén-vármegye alispánjától.*
A 10 fősolgabirónak és S. A.-Ujhely r. t. város polgármesterének.

Alábbi ministeri körrendeletet kiadom és alkalmazkodás végett másolatban kiadom.
S. A.-Ujhely, 1900. július 31.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

M. kir. belügyminister 48732/III. fő. szám. Körrendelet valamennyi törvényhatóságnak. A magyar vasművek és gépgyárak országos egyesülete a miatt emelt panaszt, hogy a vármegye és vidéki városoknak a közmunkák (középítkezések) és közszállításokra vonatkozó árlejtési hirdetményei általában csak a megye, vagy a városházán függesztetnek ki, avagy alig ismert helyi lapokban, szóval oly módon tételenek közzé, hogy a székes fővárosi nagyobb gyártelepek, így a gépgyárak, vagy egyáltalán nem, vagy csak elkésve értesülhetnek. Panaszolták továbbá, hogy oly esetekben is, midőn az ilyen hirdetményekről tudomást szerezhetnek, a pályázatban való részvételt megnehezíti azon körülmény, hogy a költségvetés kidolgozásához szükséges tervek, feltételek és szükségleti kimutatásoknak egy példányát a fővárosban sehol meg nem tekinthetik s azok másolatait, jól lehet a költségek megtérítését kilitásba helyezni, az illető helyhatóságtól nem képesek levél útján megszerezni, a helyszínére utazás pedig igen nagy s az eredmény bizonytalan voltánál fogva gyakran vissza nem térülő terheket ró a fővárosi gyári vállalatokra. A magam részéről minden olyan esetben, midőn a kiírásra kerülő közmunkát, vagy a szükséges iparcikkek

előállítását, vagy szállítását az illető vármegye vagy város területén lakó iparosok, vagy gyárosok elvállalni nem képesek azért, mert nincsen olyan szakmabeli iparos, vagy gyáros azon a területen, ugyszintén oly esetben is, midőn az illető szakmában csak egy iparos, vagy gyáros van azon a területen, *kivánatosnak tartom, hogy a vármegyék és városok pályázataikat szélesebb körben is közhírré tegyék* s úgy a kerületi kereskedelmi és iparkamara iparos közönsége, mint a székes főváros fejlett ipara számára könnyebben hozzá férhető legyenek. E cél elérése nem csak iparfejlesztési érdekből, de az illető vármegye, vagy város gazdasági érdekei szempontjából is kivánatosnak látszik, mert a szélesebb körű verseny révén jutányosabb árak mellett lesz esetleg módjában szükségletét kielégíthetni. Mindezeknél fogva felhívom a törvényhatóságot, hogy a területén esetleg előforduló közmunkák és közszállításokra vonatkozó árlejtési hirdetményeknek, valamint a kiegészítő részeket képező terveknek, feltételeknek, szükségleti kimutatásoknak egy-egy másolati példányát mindenkor küldje meg a kerületi kereskedelmi és iparkamarának, valamint a magyar kereskedelmi múzeum igazgatóságának (V. Váci körút 32.) az árlejtési hirdetmény szövegében pedig feltűnően jelezze, hogy a tervek, feltételek, minták stb. a most említett helyeken is megtekinthetők. Az árlejtési hirdetmény ily esetekben valamelyik elterjedtebb budapesti műszaki lapban is idejében közzé teendő volna. Oly esetekben, midőn a tervek, feltételek lemásolása, minták beszerzése jelentékenyebb költséget igényel, elegendő, ha maga a hirdetmény küldeti meg a kerületi kereskedelmi és iparkamarának és a magyar kereskedelmi múzeumnak, de ez esetben a hirdetmény szövegében feltűnő helyen tüntetessék ki, hogy a tervek, feltételek stb. másolatai, a minták, hol, mikor és mily árban szerezhetők meg az érdekeltek által, kiknek e tárgyban érkező megkeresései soron kívül intézendők el. Budapest, 1900. évi július hó 10-én. A minister helyett Galner s. k. államtitkár.

17,818. sz. *T. Zemplénvármegye alispánjától.*
A 10 fősolgabirónak és S. A.-Ujhely r. t. város polgármesterének.

A belügyi m. kir. minister Ő nagyméltóságának folyó évi augusztus hó 3-án 83737. szám alatt kelt intézvényét sürgős közhírtétel végett kiadom.

S. A.-Ujhely, 1900. augusztus 4.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

Magy. kir. belügyminister 83737/X. fő sz. Körrendelet valamennyi vármegye alispánjának. Tudomásomra jutott, hogy folyó évi június hó 23-án 64,135. sz. a kelt körrendeletemet némelyek tévesen akként értelmezik, mintha nemcsak az idézett körrendelet kibocsátásáig jelentkezettek részére lenne augusztus hó 31-ig rendkívüli szigorlati határidő kitzútható, hanem mindazok részére, a kik e végből még idejekorán jelentkeznek. Minden félreértés elkerülése végett szükségesnek tartom tehát ismételtten s határozottan kijelenteni, hogy idézett körrendeletnek ugy szavai, mint intenciója szerint is augusztus hó 31-ig terjedőleg már csak azon jegyzőjelöltek részére lehet méltányossági szempontból rendkívüli jegyzői szigorlati határidőt kitzúzni, a kik a végből kérvényüket még a szóban levő körrendelet kibocsátása (június 23.) előtt az alispánhoz tényleg benyújtották. Budapest, 1900. augusztus 3. A minister helyett: Gulner s. k. államtitkár.

337. erd. sz.

T. Zemplén-vármegye közg. erd. bizottságától.

Pályázati hirdetmény.

Zemplén-vármegye sztrópkói járási II-od, előléptetés esetén III. oszt. erdőőr állás megüresedvén, felhívotnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1871. évi XXXI. t-c. 37. §-ában felírt szakvizsga letételét, eddigi alkalmazásukról szóló bizonyítványukat, folyó évi szeptember hó 15-ig a vármegye közg. erd. bizottságához nyújtsák be.

A magyar nyelven kívül a tót nyelv ismerete is szükséges. — Az állással összekötött évi járandóság 720, illetve 660 korona és folyó évi október 1-én elfogalendő, — a kinevezendő erdőőr egy évi próbaidő után fog véglegesítettetni.

S. A.-Ujhelyben, 1900. évi aug. 7.

Szerviczky Ödön,
közg. erd. biz. elnöke.

3386/I 1900. *A s.-a.-uhelyi f. fősolgabirójától.*
Pályázati hirdetés.

A s.-a.-ujhely—kassai és s.-a.-ujhely—beczki törvényhatósági utvonalon, egy utkapa-

rói állás
fizetéses
detek.
A
zonyitva
be, eszt
Az
halom,
S.
2260/I
L
pej he
Keresz
állított
pos vá
levelet
elvezte
rendelet
S
33961/
M
Valam
zóság
Petrov
és V
adóhá
mény
Vas
He
Ké
Sz
Sz
Pén
Sze
rint
sav
don
föld
hu
va
z
M
ke
től
föld
ké
es
bá
te
el
ad
sz
kü
M
E
K
vá
m
ig

Versenyárgyalási hirdetés.

A földmívelésügyi m. kir. minister ur ő nagyméltósága 1900. évi július hó 5-én 24,271. szám alatt kelt rendeletével a Tisza folyó Karád feletti szakaszának szabályozási munkálataihoz:

4643.7 m³ rőzse anyagnak,
5637.4 m³ trachit terméknek,
1160.9 kgr. 20-as számú,
464.4 38-as számú lágyított vassodronynak és

93,995 drb., 60 cm. hosszú, 2-4 cm. átmérőjű fűzdugványnak beszerzését engedélyezvén, ezen anyagok vállalati uton való biztosítására 1900. évi augusztus hó 24-én d. e. 10 órakor alulírott m. kir. folyamterméki hivatal helyiségében zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

Az ajánlatok a fenti anyagokra külön-külön, de csakis a hivatalnál megszerezhető ajánlati lapon tehetők.

Az ajánlatok 5 pecséttel lezárt borítékba helyezve a tárgyalás kezdete előtt nyújtandók be.

A megajánlott összeg 5% a mint bánatpénz a helybeli m. kir. adóhivatalnál vagy készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban teendő le és az adóhivatali nyugta az ajánlatához csatolandó.

A határidőn túl érkezett vagy távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlati feltételek a kötetű szerződések tervezete, valamint a szállításra vonatkozó általános és részletes feltételek az alulírott hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, ugyanott ajánlati minták is kaphatók.

S.-A.-Ujhely, 1900. évi július 15-én.

M. kir. folyamterméki hivatal.

1457/I. 1900. sz.

Hirdetés.

Szerencs község előjárósága közhírré teszi, hogy a tulajdonát képező országos és heti vásárjoga 1901. évi január hó 1-től 1903. évi december hó 31-ig, vagyis három egymást követő évekre nyilvános árverés útján a község házában folyó évi augusztus hó 21-ik napjának délutáni 3 órájkor hasznóberbe fogja kiadni, mely határidőre a bérleti szándékozók meghívatnak.

Az árverési feltételek Szerencs nagyközség házában a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Szerencs, 1900. július 19-én.

Csuka, jegyző.

Molnár István, bír.

Figyelemre méltó!

A Kazinezy-utczán dusan berendezett raktáramban lévő

kitűnő gyártmányu butoraimat

rendkívül leszállított áron véglegesen elárusítom.

Özv. Dubay Istvánné.

Árverési hirdetés.

Alulírott körjegyző ezennel közhírré teszem, hogy a Körömhöz tartozó Kis-Czigánd község vadászati joga 1900. évi augusztus hó 15-től kezdődő s egymásután következő 6 (hat) évi időtartamra a község házában 1900. évi augusztus hó 14. napjának d. e. 9 órakor tartandó nyilvános árverés útján bérbe fog adatni. Az árverésre vonatkozó feltételek alulírott körjegyző hivatalos helyiségében megtekinthetők. Kis-Czigánd, 1900. augusztus hó 7-én.

Galambos Ödön, körjegyző.

Legjobb a Kőbányai polgári söröződe SÖRE,

melyből raktárt és palackozást a Rákóczi-utca „Hungária” szálloda pincze helyiségében rendeztem be. Majdnem minden koreszmában és üzletben kapható.

Maláta barátság is raktáron van.

Rübner Herman

a Polgári serfőző r. t. főraktárosa

972/1900. kj. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott közhírré teszi, hogy a körjegyzőségéhez tartozó Kiszte község 727 k.-hold vadászterülete folyó 1900. évi augusztus hó 23-án d. e. 9 órakor hat egymásután következő évre a helyszínen, illetve a község házában megtartandó nyilvános árverésen bérbe fog adatni. Az árverési feltételek a velejtői körjegyzői irodában megtekinthetők.

Kelt Velejtén, 1900. évi augusztus 6-án.

Argyelán Miklós, körjegyző.

Bérbeadási hirdetés.

A tokaj-rakamazi hídám szedési jognak f évi október hó elsejétől kezdve hat év tartamára leendő bérbeadása iránt a s.-a. ujhelyi kir. pénzügyigazgatóság által folyó évi augusztus hó 30-ik napjának délelőtt 9 órakor Tokajban a m. kir. sóhivatal hivatalos helyiségében 11,300 korona évi bér kikialtási ár mellett szó- és írásbeli versenyárgyalás fog tartatni.

Erről bérleti szándékozók oly értesítés mellett hivatnak meg, hogy ugy a szóbeli árverés, valamint az írásbeli versenyzés megkezdéséig benyújtható ajánlatokhoz a szabályszerű 1130 korona bánatpénz készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban becsatolandó.

Utóajánlatok feltétlenül visszautasítottak. A bérleti feltételek a s.-a.-ujhelyi kir. pénzügyigazgatóságnál, valamint a tokaji m. kir. sóhivatalnál megtekinthetők.

M. kir. pénzügyigazgatóság:

S.-A.-Ujhely, 1900 évi augusztus 6-án.

Talapkovics.

Tokaj nagyközség előjáróságtól.

2483/I. 1900. sz.

Árverési hirdetés.

A tokaji vadászterület a képviselő testületnek folyó évi 150, számú határozata értelmében folyó évi augusztus hó 14-ik napján délelőtt 9 órakor a község házában megtartandó nyilvános árverésen 6 egymás után következő évre bérbe fog adatni.

A bérleti feltételek az előjáróságnál hivatalos órák alatt megtekinthetők. Tokaj, 1900. évi augusztus hó 9-én.

Kudász Kálmán, jegyző. Czigányi, közs. bír.

Tk. 1702/1900. sz.

Árverési hirdetés kivonat.

A kir.-helmezi kir. járás-bíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Weisz E. i. sz. szomatori lakos végrehajtónak ismeretlen tartózkodásu Kovács János végrehajtást szenvedő elleni 128 kor tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a kir.-helmezi kir. járás-bíró) területén lévő Szomotor község határában fekvő I. a szomatori 25. sz. tjkben I. 1 8 sor, 36, 92, 117, 144, 171, 201, 230 és 248. hr. sz. alatt foglalt a végrehajtást szenvedő Kovács nevének álló birtokteljesítésre az arra az 1388/75. tks. végzéssel özv. Kovács Istvánné született Kantor Mária javára C. 1. sz. a. bekebelezett özegegyi haszonélvezeti jog épségben tartása mellett 1826 koronában ezennel megállapított kikialtási árban az árverés elrendelés és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi augusztus hó 17-ik napjának délelőtti 10 órakor Szomotor község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 182 korona 60 fillért készpénzben, vagy az 1881. L.X. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám a. kelt igazságügymin. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikialtást kezehez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kir.-Helmezen, a kir. járás-bíró mint telekkönyvi hatóságnál 1900. évi május hó 26-án.

Stépan László, kir. bír.

Az elismert legjobb és legkitűnőbb

Aczél ekék 1, 2, 3 és 4 baráz-dásuak

Rét, moha, tagozott cs diagonál Boronák

Gyűrűs és sima aczél lemez, földi hengerek, Agricola vetőgépek, **Arató gépek** fűnek, herének, Szénagyűjtők és arató gereblyék, S énafordítók.

Szabad-aszaló készülék gyümölcs és főzeléknek, **Bor és gyümölcs sajtók,** Gyümölcs és szőlő zúzóok és bogymorzsolók, Önműködő szabadalmazott szőlő fecskendő „SYPHONIA,” Tormáncs és vértetű pusztítására, Szállítható takarékos tűzhelyek, **legújabb szerkezetben**

MAYFARTH PH. és Társa

es. és kir. kiz. szab. gazdasági gépgyárak, vasöntödékek és vashámorművek Alap. 1872. **BÉCS,** II/1. Taborstrasse 71. **750 munkás.**

Kitüntetve több mint 400 arany, ezüst és bronz éremmel, az összes nagyobb kiállításokon. Részletes árjegyzék és számos előismerő levél ingyen. Képviselők és viszont elárusítók kerestetnek.

Cséplőgépek szabad. új kenőgyűrűvel ellátott görgős csap-ágyakkal, kézi-, járgány- és gőzhajtásra.

Járgányok 1-6 vonóállat befogására, Legújabb gabona-istító-rosták, **Trieurék és kukorica morzsolók** Szecs-kavágók, daralók, répavágók, Széna és szalmaprések nyugvók és szállíthatók valamint minden más fajta gazdasági gépeket készítenek és szállítanak

zajtalan és nyomban száradó

Törvényileg védve! **Veritabl Lauge Christoph**

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Ismeretvé teszi, hogy a próbák a másolás alatt használtatásnak, mivel a kellemtelen szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfészeknek és az olajtaknak sajátja, elkerültek. Emellett a használat olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárggyal felülírhethető, anélkül hogy elvágná a fémét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénymázt, sárgasbarnát és mahagonbarnát, mely akár csak az olaj fészek felé a pallót egyúttal fényt is ad. Ezért egyaránt alk. használható régi vagy új pallóra. Teljesen beföd minden falat, a régi mázolást ab; van azután **tiszta fénymás (színezetlen)** új pallókra és parketre, mely csupan fényt ad. Különösen parketre s olajfészekkel már bemázolt egészen új pallókra való. Csak fényt ad, emellett nem fűdi el a famozást. Postasómag, körülbelül 35 négyzet mtr. (két közepes szobára való) 5 ft 90 kr., vagy 9% márká.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázások és prospectusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék vigyázni a csomag s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 40 éve létező gyártmányt-otk. le utánozzák és hamisítják, sokkal rosszabb, s gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozták forgalomba.

Christoph Ferenc, A valódi szobapalló-fénymázk feltalálója és egyedüli gyárt. **Prága, K. Berlin.**

Kapható **S.-A.-Ujhelyben:** Malártsik György és Bilanovits István fűszerkereskedésekben.

Apró hirdetések előre fizetendők.
Tíz szögig 40 fillér, minden további szó 4 fillér.
Vastagabb betűvel nyomtatott szó 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Apró hirdetések előre fizetendők.
Vidékről postautalvánnyal avagy levélbélyegekben.
Az utalvány szelvényére a szöveg is följegyezhető.

Apró hirdetések

felvételnek
a „ZEMPLÉN”
kiadóhivatalában
(főtér 9. szám)

és
FRISS HERCZINÉ
dohányárudájában
(Kaziney-utca, Polgári Bank
épületében.)

Bérlőknek,
Munka adóknak,
Vevőknek,
és
eladóknak,

állást keresőknek,

bérbeadóknak
és mindazoknak,

kik a nagy közönségből
keresik az érdekelt feleket
bizvást ajánlhatjuk a

„Zemplén”

vármegyei hivatalos lap

„Apró hirdetések”

rovatát.

Műfestő.

Templom, szoba és
egyéb épületek festésére
és tappetázására — a leg-
modernebb kivitelben —
ajánlkozik, úgy helyben,
mint vidékre

Klein Jakab
szobafestő
S.-A.-Ujhely, Papsor-utca
216. szám.

Egy tanuló
felvétetik **Hericz Sándor**
kocsigyártó és ézégfestőnél
S.-A.-Ujhely.

Zongora
több rendbeli eladó, esetleg
bérbeadó **Udvardi Szaniszló**
női S.-A.-Ujhely, Kossuth
L.-utca dr. Szepessy ház.

Teljes ellátást
kaphat nálam 3-4 iskolás
gyermek; ugyancsak jó
házi kosztot kaphatnak fel-
nöttek is. Czimem:

Bodnár Mariska,
a főgymnasium áttellenében,
S.-A.-Ujhelyben

TANULÓ.

Egy jó házból való ifju ta-
nulónak felvétetik a „Zem-
plén” nyomdájában.

**Mütrágya bizományi
raktár.**

A zemplén-várm. gazda-
sági egyesület elnöksége
gazdaközönségünk érdeké-
ben az elért mütrágyázási
kísérletek példái okulva,
egy állandó bizományi rak-
tárt állított fel. Továbbá
felhatalmazta Weiser Ede
kassai cézget, hogy az egye-
sület nevében Zemplénvár-
megye területén üzleteket
eszközöljön. — Az alábbi
hirdetésben közölt egyesü-
leti árjegyzéket ajánlja tag-
jainak és a községi elő-
járóságok figyelmébe azon
odaadással, hogy a küszö-
bön álló áremelkedés ki-
kerülése végett rendelmé-
nyüket az egyesülethez,
vagy fentnevezett céznek
beküldeni sziveskedjenek.
Bárminemü felvilágosítás-
sal az egyesület titkári hiva-
tala készséggel szolgál.

Uj könyvkötészet!

Van szerencsém S.-A.-
Ujhely város közönségének
b. tudomására hozni, hogy
a főtéren lévő Szent-Györ-
gyi-féle házban egy modern
berendezésű

könyvkötészetet

nyitottam. Kitünő munkát
oleső áron előállítani lesz
főtörökvésem, miért is be-
cses pártfogást kér mély
tisztelettel:

Rivnyák Akdrás,
könyvkötő.

Teljes ellátásban

részesülhet 2-3 gimn. ta-
nuló szerény feltételek mel-
lett egy itteni tanár házában.
Czím a kiadóhivatalban.

Benczúr Testvérek
cementgyára

Mogyoróskán. (Zemplén-
megye, posta helyben). Ké-
szít portland és román ce-
mentet és pallólemezeket.
Vasúti állomás **Örmező.**

Az

Apró Hirdetések

kétségtelenül hatalmas
közvetítői lesznek ezen-
tul az üzletkötéseknek
s kiszámíthatatlan gya-
korlati haszna lesz en-
nek a rovatnak a közön-
ség minden rétegére, ha
egyszer hozzá szokik eh-
hez a legolesőbb és leg-
eredményesebb közleke-
dési eszközhöz.

Azért ajánlatos, hogy
a közönség gyorsan meg-
kedvelje s s mentől sü-
rűbben vegye igénybe a

„ZEMPLÉN”

teljes címmel ellátott
apró hirdetéseit.

Levélbeli tudakozóda-
sokra pontosan válaszolunk,
ha a szükséges postabélyeg
beküldetik.

A. KRISTÁLY Szt. Lukácsfürdői
hegyiforrás nagy mélységből
fakadó, állandó ösztetelű,
igen liszta, calcium- és mag-
nesium-hydrocarbonatos
ásványviznek minősítendő.

Kapható S.-A.-Ujhelyben: **Veres Károly** vasúti
éttermében, továbbá: **Behyna Testvérek,**
Nagy Ferencz és Szentgyörgyi Vilmos
kereskedéseiben.

102/3 1900. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102.
§-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir.
törvényszék 1900. évi 226/p. számú végzése következtében
Dr. Thoronszky Elek homoanai ügyvéd által képviselt Doric-ko
Jánosné szül. Olmocsin Éva, Olmocsin Vazul, Doric-ko Vazulné
szül. Olmocsin Anna és Haragály János hoztoviczai lakosok
javára K. scák Iván (János) hoztoviczai, Drozd Péterné, szül.
K. scák Zsuzsanna sztrajnyai, Babik Vuszilyné szül. Kascák
Anna sztrajnyai, Kascák István hoztoviczai Dr. Thuránszky
Zoltán ügyvéd által képviselt Kascák András volt pészolnai
lakos ellen 99 korona 20 fillér költség s jár. erejéig 1900.
évi április hó 18. napján foganatosított kielégítési végrehajtás
útján lefoglalt és 650 koronára becsült következő ingóságok,
u. m.: négy ló, 2 szekér és 4 ökörű nyilvános ár erősen
eladatnak.

Mely árverésnek a homoanai kir. jbiróság 1900. évi V.
102/3. sz. végzése folytán 99 korona 20 fillér követelés
és eddig összesen 74 kor. 04 fillérben bíróság már megállapi-
tott költségek erejéig Pészolna községében a helyszínen
leendő eszközésére 1900. évi augusztus hó 16-ik
napjának d. u. 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz
a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy
az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108.
§-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek
becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is el
és felülfoglaltattak s azokra kielégítési jogot nyertek volna,
ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §. értelmében ezek
javára is foganatosítottatni fog.

Kelt Homoannán, 1900. évi augusztus hó 3-án.

Roth József,
kir. jbir. irnok, mint
kiküldött végrehajtó.

Dr. LENGYEL nyirfa- balzsam

kir. szab. Svédhonra.
Már magában véve azon nő-
vényi nedv, amely a nyirfából
kifolyik, ha annak törzsét meg-
fúrjuk, embernél kezet óta mint
a legkiválóbb szépitőszert volt
ismeretes, ha azonban ezen nedv a feltaláló utasításai szer-
int balzsammá alakítatik át, csak akkor nyer ugyszólván
csodálatos hatást. Ha este megkenjük vele az arczot vagy
más bőrrészeket, már másnap csaknem észrevetlenül pik-
kelyek válnak le a bőrről, amely ezáltal fehérré és gyön-
gédde válik.

Ezen balzsam kismítja az arczon a ránczokat és himlő-
helyeket, ifu arczszínt a bőrnek fehérséget, gyöngödséget
és üdeséget kölcsönöz; a legrovidabb idő alatt eltávolítja
a szeplőt, májfoltot és anyajgyeket, orrvörösséget, bür-
atka s a bőr minden más egyéb tisztatlanságát. Ára egy
koronának használati utasítással 3 korona. Kapható minden
jobb gyógyszerárban.

A nyirfabalzsam által puhává lett bőr konzerválására
ajánlatos ezzel egyidejűleg a **dr. Lengyel-féle**

OPOKRÉMET

használni. Egy tégely 1 kor. 20 fill.

A **dr. Lengyel féle Benzoe-szappan** a legalkal-
masabb higiénikus szappan, mely a bőrt enyhévé és fe-
hérré teszi és hivatva van a balzsam jó hatását fokozni
Egy darab á a 1 korona 20 fillér.

Főraktár Magyarország részére: **Török József** gyógy-
szertára **Budapestben**, Király-utca 12.

A Grosz Vilmos-féle

csödtömegtől megvett áruk: ugymint **kézi**
és **járgány cséplőgépek, rosták,**
**aratógépek, fűkaszalók, konkolyo-
zók, boronák, Sack-féle ekék, ló-
gereblyék** s több más gazdasági gépek
a gyári árak tetemes leszállítása mellett
kaphatók.

Kornstein Ignác czégnél

S.-A.-Ujhely.

Haszonbérleti hirdetmény.

Ungmegye **Szizó** községében 310 hold
szántó s 90 hold rétből álló birtok meg-
felelő gazdasági épületekkel ellátva f. évi
december hó 31-től haszonbérbe adó. —
Ugyanezen birtok 280 hold erdővel eset-
leg eladó. — Közelebbi felvilágosítást
ügyvédi irodámban nyújthatok.

Dr. Thuránszky Zoltán,
ügyvéd, S.-A.-Ujhelyben.

UNGHVÁRY LÁSZLÓ

föld-, szőlő- és gyümölcsfaiskola tulajdonos

Borkereskedése Czegléden.

Szállit:
Ó homoki fehér
borokat év és minőség szerint
22-24-28-32-36 forintért. ===
Kétszer fejtett homoki uj-borokat
18-20-22-24-26-28 forintért. ===
Törökly-pálinkát 70-75-80 forintért. ===
Hordót is ad és eladási árban vissza is veszi azt. ===
! Tessék borárjegyaéket kérni! ===

A legnagyobb cipőraktár S.-A.-Ujhelyben.

Halász Herman

ezelőtt

Özv. Rozsássy Lajosné

S.-A.-Ujhelyt, főtér, a „Vadász-kürt” szálloda épületében.

Ajánlja nagy raktárát
valódi karlsbadi uri-, női- és gyermek cipő
különlegességekben.

Egyedüli raktára:
urak, hölgyek és gyermekek számára, a mai korban legszebb
és legegyszerűbb viseletű

Triumph (Győzelmi) és Victoria cipőknek,
valamint a valódi, legjobb anyagból készült

Kneip Sandaloknak.

A legizlésesebb

séta- és táncz-czipők
minden színben.

Elismert legjobb krémek és festékek Sevro és szines cipőkhöz.

A legolcsóbb árutól — a legfinomabb áruig.

Lóárverés.

A Kende Elemér féle szatmármegyei csekei birtokon lévő ménes felosztása folytán az alábbi lovak folyó évi **augusztus hó 19-én** (vasárnap) *délelőtt 10 órakor Csekében a „Tibor-tanyán” tartandó önkéntes árveresen* el fognak adatni. Ugymint:

9	darab	anya	kancza	csikóval,
3	”	idős	kancza,	
3	”	3 és 1/2 éves	kancza,	
2	”	3 és 1/2	” herélt,	
5	”	2 és 1/2	” kancza,	
4	”	2 és 1/2	” herélt,	
7	”	1 és 1/2	” kancza,	
3	”	1 és 1/2	” herélt,	

Cseke község vasuti állomása Beregszász vagy Penyige.

Buday Zsigmond,

tisztartó Csekében.

Zempléni Gazdasági Egyesület kivételes műtrágya árjegyzéke 1900. évre,
alávetve bármely vegykisérleti állomás birálatának.

Jegy	F a j	Össz. phosphor-sav	vízben oldható phosphor-sav	Ammoniák só	50 kgr. korona
S.	I. Superfosfát	18—19	17—18		4 84 ⁵
S. I.	” ” ”	17—18	16—17		4 56
S. II.	” ” ”	16—17	15—16		4 3 5
Sp.	Spodium	18—19	17—18		4 84 ⁵
Sp. I.	” ” ”	17—18	16—17		4 56
Sp. II.	” ” ”	16—17	15—16		4 3 5
K. S.	Csontlisét	18—19	17—18	1/4—1/2	5 08 ⁵
K. S. I.	” ” ”	17—18	16—17	1/4—1/2	4 72
A. S. I.	Ammoniák	11—12	10—11	3—4	5 8 5
A. S. II.	” ” ”	11—12	10—11	2—3	5 0 5
P.	Eredeti Csehországi Thomassalak	20	szavatolt 16 utr.		4 07
		17 1/2	14		3 70

A jelzett árak teljes kocsirakomány vétele mellett bérmentve Zempléni Gazdasági Egyesület bármely állomására értendő; kisebb vételnél a s.-a.-ujhelyi állomáson levő egyesületi raktárnál értendő mindenkor, a Superfosfatoknál készpénzfizetés esetén 3% engedménnyel vagy 6 havi (váltó) hitel Thomassalakliszt netto áru értékéből készpénzfizetés esetén 2% levonás vagy 4 havi (váltó) hitel.

Egyesületünk elnöksége Weiser Ede urat bizta meg a vármege területére műtrágya eladások eszközésével.

S.-A.-Ujhely, nyomtatott a 'Zemplén' gyorsajtóján.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség tudomására hozni, hogy

guvrirozó gépem

már megjött, ezen körülményt különös figyelmébe ajánlom a t. urnők és varrónőknek.

Guvrirozni elvállalok selyem, krepp, batist, karton, szerbvászon s egyéb mindenféle női ruhaszövetet még pedig 110 centim. hosszúságig, a legjutányosabb árak mellett.

Továbbá ajánlom a már évek óta fenálló férfi- és női ruhatisztító és festő-üzletemet. — Magamat a t. közönség pártfogásába ajánlva mély tisztelettel vagyok

Rakovszky Sándor,

vegytisztító és kemefestő.

S.-A.-Ujhely, Beresényi-utca 45. sz. a fogház átellenében.

Lőpor és lőszer.

AZ EPERJESI NÉPBANK

cserépkálya gyárának összes készítményei kaphatók bizományosánál

BEHYNA TESTVÉREK

vas-, fűszer- és bizományi üzletében

S.-A.-UJHELY.

Ugyanott rendelhető meg

a Brassói műtrágya gyár készítményei is.

Czément raktár és téglá eladás.

Keil-lakk

(Glasur)

legkitünőbb mázó-lakk-szer puha padló számára, 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képek stb. bearanyozására. 1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREK czégnél **S.-A.-UJHELY.**

Kleinmann és Klein

tölgy-, épület- és szerszámfa raktára
S.-A.-Ujhely, Deák-utca (fapiacz).

Raktárunkban készletben vannak és mindenkor kaphatók **Tölgyfa gerendák, szarufák, léczek,** továbbá:

Kapu oszlopok . . . 2 koronától 5 koronáig.

Kerítés oszlopok . . . 70 fillértől 1 kor. 30 fillérig.

Ajánljuk kerékgyártóknak **szerszámfákat, keréktalpak** és **küllőket; nyírfá és bükkfa rudakat,** ugyszintén nagy raktárt tartunk fűrészt **tölgyfa** deszkából.

25 frton felüli megrendeléseket helyben házhoz, vidékre a helybeli állomáshoz ingyen szállítjuk.

Vágott tűzfát eladunk mmásanként 1 kor. 80 fillér; 2 mm. felüli megrendelésnél ingyen lesz házhoz szállítva.

A Jókai-utczában lévő volt Barthos-féle házat olcsó árért eladjuk.

Az uszoda szomszédságában lévő volt Vályi-féle kertből építkezésre alkalmas **házhelyeket** adunk el, akár egészben, akár pedig parcellákra osztva 10 évi amortizáció mellett.

Kleinmann és Klein.